Ի. ՏԱՐԻ ԹԻՒ 5221 3/16 ԱՊՐԻԼ 1903 ՀԻՆԳՇԱԲԹԻ 18 ՄՈՒՀԱՐՐԷՄ 1321 Ի. ՏԱՐԻ ԹԻՒ 5221

درعليه‌ده غلطه‌ده ❦ آره‌وللـ ❦ غزته‌سى اداره‌خانه‌سنه

Նամակ կամ որ եւ է գրութիւն պէտք է ուղղել
ԱՐԵՒԵԼՔ ՕՐԱԹԵՐԹԻ
ԽՄԲԱԳՐՈՒԹԵԱՆ
ՊՈԼԻՍ, Ղալաթիա, Քամանճօ փողոց թիւ 8

Les Annonces sont reçues
à la Direction du Journal "ARÉVELK,,
Galata, CONSTANTINOPLE

20 ՓԱՐԱ 20

ԱՐԵՒԵԼՔ

ՕՐԱԹԵՐԹ
ԱԶԳԱՅԻՆ, ԳՐԱԿԱՆ ԵՒ ՔԱՂԱՔԱԿԱՆ

ԲԱԺԱՆՈՐԴԱԳՐՈՒԹԻՒՆ

Պոլսոյ եւ գաւառներու համար	տարեկան	140 ղրշ.
» » » »	վեցամսեայ	70 »
» » » »	եռամսեայ	40 »
Օտար երկիրներու համար	տարեկան	40 Ֆրն.
» » »	վեցամսեայ	20 »

Դրամի փոխարէն փոստայի փուլ կ'ընդունուի, 115 ղրուշի փուլը 100 ղրուշի հաշուով:
Տեղական Թղթատարի ծախքը բաժանորդաց կը վերաբերի:

Ծանուցմանց համար պէտք է դիմել ուղղակի խմբագրատուն:

20 ՓԱՐԱ 20

ՔԱՂԱՔԱԿԱՆ ՏԵՍՈՒԹԻՒՆ

Ամէն անոնք որ կը յիշեն եւ արդէն կարելի չէ որ մոռնան թէ Ֆրանսացիները Թրանսվալեան պատերազմին ատենը ո՛րքան բուռն հակակրութիւններ, անպատրուակ թշնամութիւններ եւ հեգնութեան ու նշաւակի արտայայտութիւններ ըրին Անգլիացւոց դէմ, խորին զարմանքի եւ ապշութեան մը ենթարկուեցան, յանկարծ իմանալով թէ մօտերս Անգլիոյ Թագաւորը Ֆրանսա պիտի երթայ՝ պաշտօնապէս այցելութիւն տալու Նախագահ Պ. Լուպէի եւ թէ այս վերջինն ալ քիչ ատենէն պիտի փոխարինէ այդ պաշտօնական այցելութիւնը, Լոնտոն երթալով: Դիւրին է գիտնալ թէ Էտուարտ Է. չպիտի որոշէր այս այցելութիւնը կանխել, եթէ ապահով չըլլար թէ փոխադարձը պիտի ընդունէր: Իսկ կանխելու կարգն իրենն էր, ըստ որում Եւրոպայի արքունիքներու սովորութիւնը կը պահանջէ որ ամէն նոր գահակալող Թագաւոր նախ ինքը առաջին այցելութիւնը տայ իր դրացի վեհապետներուն՝ որոնց հետ բարեկամ է եւ կամ անոնց բարեկամութեանը կը փափաքի: Բորթուկալի Թագաւորին Լոնտոն ըրած կանխագոյն այցելութիւնը բացառութիւն մըն է եւ արտայայտիչ նշան մը՝ իր ազգին մասնաւոր ու դարաւոր բարեկամութեան, դու իմա՝ երախտագիտութեան հանդէպ բրիտանական մեծ պետութեանը: Ատոր համար ալ ահա Անգլիոյ Թագաւորը նախ եւ առաջ Բորթուկալէն սկսաւ իր պաշտօնական այցելութեանց շարքը: Անկէ յետոյ է որ Իտալիա կ'երթայ: Ինչպէս յայտնի է, Բորթուկալէն ետքը Իտալիան է Անգլիոյ անկեղծ բարեկամը եւրոպական ցամաքին վրայ:

Իսկ Ֆրանսայի ու Անգլիոյ միջեւ փոխանակուելիք պաշտօնական այցելութիւնները բոլորովին ուրիշ հանգամանք ունին, քանի որ այս երկու ազգերը միշտ իրարու ոսոխ եւ հակառակորդ նկատուած են, եւ մէկէ աւելի են այն տէրութիւնները որ բնաւ չեն ցանկար անոնց իրարու բարեկամանալուն. ընդհակառակը ամէն միջոց ի գործ կը դնեն տիրող ցրտութիւնը տեւական դարձնելու եւ հետզհետէ աւելի շեշտելու: Այս անգամ գերմանական թերթերը գործի վրայ են՝ պաշտօնապէս ծանուցուելուն պէս թէ Էտուարտ Է. Բարիզ կ'երթայ. միակ կորգախօսի մը հնազանդելու կերպով՝ սկսան գրել թէ այս այցելութիւնը պիտի պաղեցնէ Ռուսիան Ֆրանսայէ, որպէս զի այս վերջինը զգուշանայ շատ ջերմ ընդունելութիւն ընելէ եւ նոյն իսկ փոխադարձ այցելութիւն տալէ: Բայց աւելորդ է ըսել թէ Մանշի երկու կողմն ալ աղէկ կը հասկնան այդ գրուածներուն բուն ոգին եւ ներքին իմաստը, եւ մինչեւ որ երկուստեք վստահութիւն չգոյացնէին, այցելութիւններ տալ չէին որոշեր:

Մնաց որ, եթէ Էտուարտ Է. Թագաւորին եւ Նախագահ Պ. Լուպէի միջեւ փոխանակուելիք առաջիկայ այցելութիւնները կարենան սերտ բարեկամութիւն մը առաջ բերել երկու ազգերուն միջեւ, Ֆրանսա ու Անգլիա մասնաւորապէս, Եւրոպա ու բոլոր աշխարհ ընդհանրապէս շատ պիտի օգտուին: Իսկ եթէ կարելի ըլլայ օր մը դաշնակցութիւն մը հաստատել մէջերնին, այն ատեն աշխարհի խաղաղութեան հիմերը կրանիթէ քարերու վրայ կը դրուին ամրապէս: Բայց, դժբաղդաբար, բնաւ հաւանական չէ որ գործը մինչեւ այդ տեղերը հասնի. զի դարաւոր ատելութեան կիրքերը եւ հակընդդէմ շահերու պահանջումները դեռ այդ բարերաստիկ իրողութեան արգելք կ'ըլլան: Իրաւ է թէ հակառակութեան ոգին աւելի Ֆրանսայի մէջ կը տիրէ, ուր մտքերը շատ անգամ զգացումներու ազդեցութեան տակ իրենց հաւասարակշռութիւնը կը կորսնցնէին, իրենց իրական օգուտը չճանչնալու աստիճան, բայց բնական է թէ Անգլիացիներն ալ չեն կրնար միշտ անտարբեր մնալ անոնց թշնամական արտայայտութիւններուն եւ ի հարկին փոխարէնը կը հատուցանեն:

Այսպէս թէ այնպէս, Եւրոպայի այդ երկու առաջնակարգ ազգերը ութը դարէ աւելի է որ իրարու հակառակ են՝ ըսկսեալ Վիլհէլմ Ա. աշխարհակալ Թագաւորին օրէն, որ Ֆրանսայի Նորմանտիա գաւառի ժառանգական մէկ դուքսն ըլլալով՝ Անգլիոյ տիրեց 1066ին ու իբր անոր Թագաւոր՝ թշնամի դարձաւ Ֆրանսայի, որ կ'ուզէր անոր ձեռքէն առնել Նորմանտիա (Ռուան) գաւառը, որպէս զի Անգլիա կայան չունենայ ֆրանսական հողի վրայ եւ չկարենայ ուզած ատենը իր վրայ յարձակիլ դիւրութեամբ: Ճիշդ այդ մտածումով ալ Անգլիա չէր ուզեր ձեռքէ հանել իր ֆրանսական կալուածները եւ ընդհակառակը կ'աշխատէր աւելի ընդարձակել ալ, որպէս զի բանտարկուած չմնայ Ատլանտեան Ովկէանոսին մէջ, զրկուած եւրոպական ցամաքի հետ հաղորդակցութենէ, որուն վրայ, բացի Նորմանտիայէ, ուրիշ տեղ չունէր: Այն ատենները Ամերիկա, Բարեյոյս եւ Հնդկաստանի ճամբան գտնուած չէին, շոգենաւ հնարուած չէր, գաղթային ծաւալում բռնած բանը գոյութիւն չունէր: Ուստի որչափ Ֆրանսայի էական շահը կը պահանջէր որ իր հողին վրայ անգլիական կալուած չմնայ, նոյնքան կենսական կարեւորութիւն ունէր Անգլիոյ համար՝ եւրոպական ցամաքին վրայ կռուան մը ունենալ: Ասկից ահա պատերազմ մը բացուեցաւ մէջերնին, որ ամբողջ երեք հարիւր տարի տեւեց եւ աշխարհի վրայ երբեք նմանը չտեսնուած յամառութեամբ ու կատաղութեամբ մղուեցաւ: Մահու եւ կենաց խնդիր մը դարձած էր սոյն պայքարը եւ այնպէս կը կարծուէր թէ մէկին կամ միւսին իսպառ ջնջուելովը միայն կրնար վերջանալ, ինչպէս եղած էր երբեմն Հռոմայեցւոց եւ Կարքեդոնացւոց թշնամութիւնը: Թէեւ Ֆրանսացիք երբեք չկրցան Անգլիոյ հողը ոտք կոխել, եւ պատերազմը միշտ իրենց երկրին վրայ մղուեցաւ, թէպէտ շատ անգամ ծանր պարտութիւններ կրեցին, ու մինչեւ անգամ Անգլիոյ Հենրիկոս Ե. Թագաւորը կրցաւ Բարիզը առնել ու ինքզինքը Ֆրանսայի ալ Թագաւոր հռչակել 1420ին, բայց Ֆրանսացիները վերջ ի վերջոյ յաջողեցան հռչակաւոր դիւցազնուհի Ժան տ'Արքի շնորհիւ վանել Անգլիացիները իրենց երկրէն 1453ին, որոնց ձեռքը Քալէ եւ Տէօնքերք նաւահանգիստները միայն մնացին. անոնք ալ յետոյ մէկիկ մէկիկ ձեռքէ ելան: Սակայն անկէ քիչ ետքը տեղի ունեցան աշխարհագրական գիւտերը, որոնք մարդկային գործունէութեան առջեւ բացին նորանոր եւ ընդարձակ հորիզոններ. Ամերիկայի, Ափրիկէի, Հնդկաստանի եւ Ովկիանիոյ կողմերը, հետեւաբար Անգլիացիք այլ եւս այնքան կարեւոր չհամարեցին Եւրոպայի ցամաքին վրայ կալուած ունենալ. գաղթային աշխարհակալութիւններու մէջ նետուեցան երկրագունդի ամէն կողմը, որոնց արդիւնքը գիտենք թէ ի՛նչ է այսօր: Բայց շարունակեցին միշտ հակառակ մնալ Ֆրանսայի, եւ ամէն անգամ որ անիկա փորձեց գերիշխանութիւն հաստատել Եւրոպայի վրայ, ինչպէս Լուի ԺԴ.ի եւ Նաբոլէոն Մեծի ատենը, արգելք եղան անոր: Թող զայդ, զանազան առիթներով ալ անոր ձեռքէն առին պատուական գաղթավայրերը: Այս պատճառներով ահա թշնամութիւնը միշտ անպակաս եղած է իրենց միջեւ, իսկ բարեկամութիւնը ասուպի կեանքը միայն ունեցած է եւ գլխաւորապէս Նաբոլէոն Գ.ի ժամանակ միայն տեսնուած է քիչ մը ատեն: Ուստի եթէ երբեք Էտուարտ Է.ի եւ Պ. Լուպէի միջեւ փոխանակուելիք այցելութիւնը կարենայ անկեղծ բարեկամութեան տեւական շրջան մը բանալ, բոլոր աշխարհի միանգամայն ուրախութիւն կը պատճառէ, զի համաշխարհային խաղաղութեան դատը մեծ յաղթանակ մը վաստըկած կ'ըլլայ:

Բայց դժբաղդաբար Ֆրանսացւոց բընաւորութիւնը այդ երանելի ժամանակին մօտեցած ըլլալը յուսալի չի ցուցներ դեռ:

Մ. ՆԱԹԱՆԵԱՆ

ՍՐԲԱԳՐՈՒԹԻՒՆ ՄԸ

Ա. Անտոնեան էֆ.ի մէկ օգտակար խմբագրականը (Արեւելք, Թիւ 5188) ինծի ներշնչեց ուսումնասիրել վեր. Հ. Գ. Մէնէվիշեանի կողմէ յօրինուած—կամ լաւ եւս գերմաներէնէ թարգմանուած—Բնապատմութեան Ա. մասը,—«Կենդանաբանութիւն»ը, որ եւ հեղր. Ուսումնական Խորհուրդի կողմէ վաւերացուած է եւ այժմ իբր դասագիրք կը գործածուի:

Քաջայոյս ըլլալով թէ Վեր. Թարգմանիչը պիտի օգտուի այս ուսումնասիրութեան արդիւնքէն ու հարկ եղած սրբագրութիւնները պիտի ընէ գործին երկրորդ տպագրութեան մէջ, ստորեւ կը մատնանշեմ սոսկ այն ուշագրաւ կէտերը ու բարեփոխումները՝ որոնք կը վերաբերին հայ լեզուի կամ քերականութեան, մանաւանդ որ Հ. Մէնէվիշեան, իր յառաջաբանին վրայ փակցուած թղթեակի մը մէջ,

«Դասագրքին կատարելագործութեան ցանկացողներուն բարեյօժար ուշադրութիւնը» հրաւիրելով, կ'ըսէ. «Միայն գործածութեան ժամանակ յերեւան եկած թերութիւններն ուղղելով կարելի է ներկայ դասագիրքն հասցնել այն կատարելութեան, որուն մէջ տեսնել կը բաղձայ հեղինակն եւ—անտարակոյս—բնութեան բարեկամներն ալ:»

1. (Էջ 31) «Եթէ մտածենք, թէ այս կերպ կենդանիները բոլոր արմտեաց մթերանոցներ, հօտերու անդեաններ, ընդարձակ անտառներ, նաեւ երկրի մը բոլոր բոյսերը կրնան ապականել ու ոչնչացնել, շուտով կը համոզուինք, թէ ինչպէս կարեւոր է, գլխաւորաբար աս անասուններուն ամենաճիշդ կերպով մտադիր ըլլալ»: —Մի՞թէ կրնա՞յ ըսուիլ «այս կերպ կենդանիներ». արդեօք «այնպիսի կամ այս տեսակ կենդանինե՞ր». ըսել կ'ուզուի: Ի՞նչ ըսել է «բոլոր արմտեաց մթերանոցներ», կ'երեւի թէ պիտի թարգմանուէր. «Արմտիքի ամբողջ շտեմարաններ կամ համբարանոցներ:» Անիմաստ է «Հօտերու անդեաններ»ը, որպէս թէ նշանակէր Հօտերու ճախիրներ !!: Զըսուիր «ինչպէս կարեւոր է», այլ՝ «որչափ կարեւոր է:

2. (Էջ 32) «Տեղացի եւ օտարերկրեայ նշանաւոր կենդանիներ:» — Որչափ գիտենք, կարելի չէ անասուններն ու առարկաները որակել «տեղացի» ածականով, որ միայն անձերու կը պատշաճի: Ուստի պէտք է ըսել. «Բնաշխարհիկ ու տարաշխարհիկ նշանաւոր կենդանիներ»:

3. (Էջ 33) «Մեծամեծ անասուններ որսալ եւ սպաննելը շատ մը դժուարութիւններով կապուած է»: Դժուարութիւններով կապուիլ մեկին բացատրութիւն մը չէ, կարելի էր պարզապէս ըսել. շատ մը դժուարութիւններ կան մեծամեծ անասուններ որսալուն եւ սպաննելուն մէջ:

4. (Էջ 40) «Տափաքիթ կապիկները, Նստելու փապար չունին» խօսքը կը նշանակէ… չունին ծակ կամ խոռոչ ուր կարենան նստիլ, ինչ որ բնաւ իմաստ մը չարտայայտեր. մինչդեռ ըսել կ'ուզուի թէ տափաքիթ կապիկներն իրենց յետոյքին վրայ փապարած (բլթէն, կոշտ) չունին: Հմմտ. Էջ. 35. «իրենց յետոյքին վրայ փապար (՞) չունին:

5. (Էջ. 50) 2354 մէտր ծովու հարթակէն բարձր է: Անսովոր կը նկատուի «ծովու հարթակ» թարգմանել niveau de la mer. կարելի էր ըսել, ծովուն մակերեսէն 2354 մէթր բարձր է:

6. (Էջ 55) «Իշխարը կրնայ զգօնացուիլ»—(Էջ 57) «կատուն արդէն հին ատեններն Եգիպտոս զգօնացած էր»: Միթէ զգօնանալ (խելօքնալ) կրնա՞յ ըսուիլ անասուններու մասին: Անշուշտ ըսել կ'ուզուի ընտելանալ (s'apprivoiser), ընտանենալ: Հմ. Էջ 57:

7. (Էջ 56) «Կատուազգիները առջեւի թաթերու ծայրը 5ական՝ իսկ ետեւի թաթերուն վրայ 4ական կոր ու սուր ճիրաններ ունին, զորոնք կրնան ներս քաշել, որով միշտ սրածայր կը մնան»: Որոշապէս չի կրնար իմացուիլ թէ որո՞նք են սրածայր մնացողները, կատուազգինե՞րը թէ անոնց ճիրանները…:

8. (Էջ 57) «Կատուն որչափ ալ ընտանենայ, սակայն միշտ աւելի իր տանը քան թէ իր տիրոջը հաւատարմութիւն կը ցուցնէ:» Սակայն շաղկապն աւելորդ է, յետոյ, կատուն տէր ու տիրուհի կրնայ ունենալ, բայց տուն՝ ոչ:

9. (Էջ 57) «Կատուն յանկարծական անակնկալ ցատկելով կը բռնէ»: Միթէ հայերէնի մէ՞ջ ալ անխտիր բոլոր պարզ թէ բարդ կամ ածանց ածականները կրնան եղեր մակբայօրէն գործածուիլ: Լեզուի ոգիին հակառակ չէ՞ այս գործածումը: Գերմաներէ՞ն կը գրենք թէ հայերէն:

10. (Էջ 57) «Կատուն սաստկահոտ բոյսերու բերում ունի:» Անիմա՛ստ ու մթին:

11. (Էջ 62) «Բորենիներն իրենց զարհուրելի ոռնալուն համար՝ որ աւելի անախորժ քրքիջի մը կը նմանի, եւ զազրութեան համար չափէն աւելի կ'ատուին, նշանաւոր է իրենց կատաղութիւնը՝ որ վագրէն աւելի է»: Կարդացէ՛ք ու զմայլեցէ՛ք այս հայերէնին վրայ. զարհուրելի, մակբայ (՞) է ոռնալուն. ոռնալուն (աներեւոյթ) ու զազրութեան (վերացեալ գոյական) բառերը տարասեռօրէն խնդիր են համար յետադրութեան, բորենիին կատաղութիւնը կը բաղդատէ նոյն իսկ վագրին, ո՛չ թէ վագրինին (վագրին կատաղութեան) հետ…:

12. (Էջ 63) «Կուզերին պոչը… տափարակ է».— (Էջ 168) «Կոկորդիլոսին գլուխը տափարակ է»: Բնապատմութեան մասնագէտ կամ թարգմանիչ ըլլալ հարկ չէ անշուշտ խելամտելու համար, թէ կուզերին պոչն ու կոկորդիլոսին գլուխը ո՛չ թէ տափարակ են, այլ՝ տափակ: Ուրիշ բան է թէ ֆրանսերէն plat ու գերմաներէն flach կը նշանակեն թէ տափակ եւ թէ տափարակ. բայց հայ լեզուի ոգին կը պահանջէ իրարու հետ չշփոթել զանոնք, ինչպէս հետաքրքիր աղջիկը հետաքրքրուած կամ շահեկան յօդուածին հետ:

14. (Էջ 69) «Մուկը ծակ ու փապարներու մէջ կը բնակի:» Յայտնի է թէ ինչ ինչ լեզուներու ոգին կը պահանջէ յապաւել իրերայաջորդ համասեռ բառերու (գոյականներու եւ բայերու) հոլովակերտ ու բայակերտ մասնիկները (տէլիք վէ գօվուգլարտա կիտէր օթուրուբսուն), բայց այս կանոնն իսկապէս չի պատշաճիր հայ գրական լեզուի ոգիին. այնպէս որ, փոխանակ ըսելու՝ «Ծակ ու փապարներու մէջ», կ'ըսենք «Ծակերու եւ փապարներու մէջ,» մէն մի գոյականի ծայրը կրկնելով հոլովակերտ մասնիկները: Այս կանոնն առանձնայատուկ է լոկ ընտանեկան լեզուի, ուր կ'ըսենք. «Երթալ տեսնելու համար», փոխ. երթալու եւ տեսնելու համար:

14. (Էջ 69) «Մուկին ձագերն առաջին տարին իսկ կը ծնեն»: Հայ աշխարհիկ լեզուն կը պահանջէ ըսել կը ցկնին (ձկնիլ աներեւոյթէն:),

15. (Էջ 69) «Շէկամուկին ու թափառամուկին ականջները հազիւ մարմնոյն երկայնութեան երեքին մէկին չափ մեծ են»: Կարելի էր յստակօրէն ըսել. Շէկամուկին ու թափառամուկին ականջները հազիւ իրենց մարմինին երկայնութեան մէկ երրորդին չափ մեծ են:

16. (Էջ 72, 12) «Աչքի կոփքերը» (փով): Անշուշտ աչքի կոպերուն (պով) կամ արտեւանունքին ակնարկել կ'ուզուի:

17. (Էջ 139) «Հաւերը մսէն զատ նաեւ հաւկիթ կ'ածեն:» Հ. Մէնէվիշեան հաւերուն ո՛չ միայն ձու, այլ եւ միս ածել կու տայ. մինչդեռ բնապատմութեան մասնագէտ կամ թարգմանիչ չեղող մը (որպիսի է այս տողերը գրողը) միամտօրէն կը կարծէ մինչեւ հիմա թէ հաւերը հաւկիթ միայն կ'ածեն, ո՛չ երբեք միս: Հմմտ. Էջ 76. «Ընտանի խոզը մսէն զատ նաեւ խոզաններ (՞) եւ պարարտ ճարպ կու տայ:»

Կարին ԼԵԶՈՒԱԳԷՏ
(Մնացեալը յաջորդով)

ՇԻՆԱԿԱՆ ԱՇԽԱՐՀԷՆ

ՈՒՂԵՒՈՐԻՆ ՅԻՇԱՏԱԿՆԵՐԸ

Բ

Ժամու մը չափ դադար առնելէ, եւ հանգստանալէ յետոյ, ժամը 2ին կը մեկնինք Գարապաշէն, ճամբանիս դէպի հիւսիսային արեւելք շարունակելով:

Ժամը 3ին կը հասնինք բլուրի մը ստորոտը, Ծռնիք անուն գեղը: Աս ալ քրիստոնեայ գեղ մըն է, 25—30 տուներէ բաղկացած: Մասնաւոր գրելիք մը չունիմ այս գեղին վրայ, ինչ որ էր Գարապաշ, նոյնն է նաեւ ասիկա, շատ քիչ տարբերութեամբ, միայն հոս քանի մը տուն աւելի հայ կը գտնուի, եւ միայն քիչ մը աւելի բարեխէր են. կրօնական ու տնտեսական վիճակով նոյնն են Գարապաշցիներուն հետ: Ուրիշ տարբերութիւն մըն ալ սա է որ, Ծռնիք ունի աւելի սիրուն տեսարան մը: Առջեւը կը պարզուի Ամպար-չայի բաւական գեղեցիկ հովիտը: Օդը լաւ, սակայն ջուրը ծանր է ու վատառողջ:

Ծռնիք գեղը չենք մնար, կը շարունակենք ճամբանիս ու կէս ժամէն կը հասնինք Ամպար-չայ: Այս գետակը, իր ջուրերը կը ժողվէ Հայնի աւանին լեռնաշղթային աղբիւրներէն, ու գլխաւորաբար Հայնիի շուկային քովը գտնուող Անքեպիր (մեծ աչք կամ մեծ աղբիւր) անուն մեծ աւազանէն, որուն մէջ, խիստ առատութեամբ կը հոսին ջուրեր՝ մեծ ու խոշոր ինը ակունքներէ: Ամպար-չայը կը կազմէ Տիգրիսին մէկ օժանդակ ճիւղը, որ կ'երթայ կը միանայ անոր, Պարավան անուն գաւառակին մէջ:

Ամպար-չայը անցնելով՝ կը սկսինք վերելք մը, որ հազիւ 15 վայրկեան կը տեւէ: Գիշեր է, լուսին չկայ. լուսաւորներու աղօտ նշոյլով կը շարունակենք ճամբանիս: Կ'ըսեն թէ, անլուսին գիշերով ճամբորդելը հաճելի բան մը չունի իր մէջ, սակայն մեզի համար, այնպէս չեղաւ. մեր այս անգամի ճամբորդութիւնը, տհաճելի բան մը չունենալէ զատ, խիստ սիրուն տպաւորութիւններ ալ կը թողուր մեր վրայ: Երկու հոգի էինք: Իրաւ որ ընկերս անտեղեակ էր մեր անցնելիք ճամբաներուն, սակայն այս պարագան ալ հոգ չէր, քանի որ ես շատ լաւ գիտէի, գրեթէ մեր տունի ճամբուն պէս:

Գիշերը կը յառաջանար, մենք ալ ձիերը մտրակելով մեր ճամբուն մէջ կը յառաջանայինք, աջ ու ձախ թողելով քըրդաբնակ շատ մը գեղեր: Աւելորդ էր այդ քրդաբնակ գեղերուն վրայ ծանրանալ, անոնց առանձին նկարագրութիւնը ներկայացնելով: Ատոնք բոլորն ալ իրարու յարեւնման են, առհասարակ ամէն կերպով: Ուստի, անոնց նկատմամբ ունեցած տպաւորութիւններս մէկ անգամէն պիտի յայտնեմ:

Ժամը 7ին կը հասնինք Սօֆիա անուն քրդաբնակ գեղը: Հոս կը վերջանայ Շարգ ըսուած գաւառակը, եւ ա՛լ կը սկսինք մըտնել Ջըրգըդանի գաւառակը, որ կը գըտնուի Հազրօ աւանը նստող միւտիրին հսկողութեան տակ:

Շարգ գաւառակը իր մէջ կը պարունակէ 100ի մօտ քուրդ գեղեր: Երկիրը խորտուբորտ է եւ սակայն դաշտային: Տուները, առանց բացառութեան, բոլորն ալ միայարկ են ու հողաշէն, ցած ու նեղկէկ եւ բոլորովին անճաշակ կերպով շինուած, պատուհան եւ լուսամուտ բնաւ չունին, մարդ ու անասուն գրեթէ քովէ քով կը բնակին, եւ մանաւանդ ձմեռը իրարու հոտով ու շունչով կը տաքնան: Բոլոր գեղերը զուրկ են պարտէզներէ ու ծառաստաններէ, մէկ-երկու եւ կամ առաւելն հինգ-վեց ծառեր են որ կը զարդարեն այս կամ այն բաղդաւոր գեղը. տասը-քսան ծառ ունեցող գեղերը հազուագիւտ են եւ մատի վրայ կրնան համրուիլ: Բոլոր գեղերուն ջուրերը տաք են ու աղտոտ, որդերով ու մանր ճճիներով լեցուն: Օդը վնաս չունի, բաւական մաքուր է եւ առողջարար: Բոլոր գեղի բնակիչները կը զբաղին երկրագործութեամբ եւ անասնապահութեամբ: Երկիրը բնակիչներուն հետ բաղդատմամբ շատ ընդարձակ է, հազիւ երկրին մէկ տասներորդ մասը կը մշակուի. մնացած իններորդ մասը կը մնայ առանց մշակութեան եւ ամայի: Հողը, թէեւ անջրդի, սակայն որքան առատ է նոյնքան ալ բերրի ու բարեբեր: Հողագործութիւնը աւելորդ է ըսել թէ, կը գտնուի բոլորովին հին պայմաններու մէջ, եւ կը վարուի նախնական դարերու հին գործիներով: Ասոր հետ մէկտեղ՝ ցորենը առատ է եւ հացը աժան՝ այդ կողմերը: Բնակչութիւնը սիրով է եւ համերաշխ: Այս կողմի բնակիչներուն մէջ, կիներու աշխատութեան բաժինը աւելի շատ է քան էրիկ մարդերունը: Կիները իրենց տնական գործերը կարգի դնելէ զատ, դաշտային աշխատութիւններու ալ կը մասնակցին:

Սօֆիա գեղին վերեւը, աղբիւրին վրայ կէս ժամու չափ հանգստանալէ յետոյ, շէնշող ու զուարթ խօսակցութիւններով կը շարունակենք ճամբանիս, այս անգամ Ջըրգըդան գաւառակի մէջէն: Ջըրգըդանի վրայ առանձին եւ մասնաւոր բան մը գրել չպիտի ուզեմ: Այս գաւառակն ալ ամէն կողմերով եւ ամէն կերպերով յար եւ նման է Շարգ գաւառակին: Միեւնոյնն են, առանց որ եւ է բացառութեան, օդով, ջուրով, դիրքով, հողով, բնակիչներով, վարքով, բարքով, աշխատութեան եղանակներով, տունով տեղով կազմուածքով եւ ամէն բանով:

Ջըրգըդան գաւառակը կ'անցնինք, արշալոյսով կը մտնենք Սիլիվան գաւառը, որ կը կառավարուի Ֆարղինի (Նփրկերտի) գայմագամութեամբ: Սիլվանի առաջին գիւղը զոր կ'ողջունենք լուս-աղօթրանով՝ հայաբնակ Կիւզէլ-Տէրէն է որուն հետ ունիմ կապուած պատանեկան սիրուն ու տաք յիշատակներ: Կիւզէլ-Տէրէ պզտիկ բայց սիրուն գեղ մըն է 15 հայ տուներէ բաղկացած: Հակառակ դաշտային գեղ մը ըլլալուն, ունի մաքուր օդ, գեղեցիկ պարտէզներ, այգիներ, եւ անուշ ու պաղուկ ջուր. որքան յստակ, նոյնքան ալ թեթեւ ու առողջարար: Այս գիւղը, չունի ոչ ժամատուն եւ ոչ ալ առանձին տէրտէր: Գեղացիներուն կրօնական պէտքերը կը հոգայ Բնեաժ գեղի Տ. Գրիգոր քահանայ Վարդանեան, այցելաբար: Կիւզէլ-Տէրէ ունի բնական սիրուն տեսք մը. առջեւէն կ'անցնի գետակ մը, որ կ'ոռոգէ իր երկու եզերքներուն արտերը, ուր ամէն տարի կը ցանուին բամբակ, ծխախոտ, շուշմայ, սեխ ու ձմերուկ եւ այլն: Այս գեղին մէջ կը հիւրասիրուինք բարեկամ ծանօթէ մը. սակայն 15 վայր-

---

«ԱՐԵՒԵԼՔ»Ի ԹԵՐԹՕՆԸ (28)

ԺՈՐԺ ՕՆԷ

ԿԵԱՆՔԻ ՊԱՅՔԱՐՆԵՐԸ

ԱԼՔՈԼԱՎԱՃԱՌԸ

ՄԱՍՆ ԱՌԱՋԻՆ

Գ

Խօսակցութիւնը վերջացաւ: Տիկին Հարնուա եւ իր աղջիկը ոզորիէ շինուած կառքով մը դուրս կ'ելլէին այդ միջոցին: Կառքին լծուած էր գիւախուրի ու փոքր ձի մը: Բժիշկին օգնութեամբ՝ Քրիսթիան կառք նստաւ, երկու կիներուն մէջտեղ: Օրիորդ Ժընըվիէվ սանձերը ձեռք առաւ, մտրակի հարուած մը տուաւ ձիուն՝ որ համակերպող ու ընդոստ գնացքով մը սկըսաւ ընթանալ: Անոնք իրենց ամենօրեայ փոքր պտոյտը ընել կ'երթային խորտուբորտ ճամբաներէ, հսկայ հաճարիներով եզերուած, իրիկուան զովութեան ու հանդարտութեան մէջ:

Թուրժվիլի մէջ, սակայն, այն հիանալի հանդարտութիւնը՝ որով Էթիէննէդ ընդունած էր Քրիսթիանի պատահած արկածին լուրը, սկսած էր այլայլիլ: Պ. Վէրնիէի կողմէ վիլլան տրուած այցելութիւնը, երկու օրի չափ, խօսակցութեան նիւթը եղած էր օրիորդ Տհարբէլի բարեկամուհիներուն եւ Քրիսթիանի ընկերներուն: Երրորդ օրը, Էթիէննէդ ծառայ մը ղրկած էր ձիով, լուր առնելու համար վիրաւորեալէն: Ծառան իր հետ տարած էր Էթիէննէդի մէկ գողտր նամակը՝ Քրիսթիանի ուղղուած. սա բերանացի պատասխանը տրուած էր սպասաւորին. «Լաւագոյն վիճակը կը շարունակէ:» Ծառան հարցաքննուելով Էթիէննէդի կողմէ, հետեւեալ տեղեկութիւնները տուած էր. «Այն տունը՝ ուր կը խնամուի Պ. Վէրնիէ, Սէն-Ժօրժ-լէ Պէրնվիլ կը կոչուի: Այդ տունը երթալու համար, որ դաշտերուն մէջ հաստատուած է, պէտք է անցնիլ շատ խորտուբորտ ճամբաներէ: Զարմանալի չէ որ Պ. Քրիսթիանի ինքնաշարժ կառքը տապալած ըլլայ այդպիսի տղմոտ ու խորտուբորտ ճամբաներու մէջ: Անձրեւ եկած ատեն՝ մարդ ձիով կը թաղուի հոն: Հաւատունը, տեսնելո՛ւ արժանի բան է: Երկու յարկ, կղմինտրով ծածկուած, նոյն իսկ մուտքի բակ մը չունի: Տունէն ներս մտած ատեն կը տեսնես ցանկապատ մը, որուն մէջ ազատօրէն կը պտըտին, խօսքս ամօթ, հաւեր, խոզեր եւ կովեր: Իբր տան ծառայ՝ մէկ խոհարարուհի ու մէկ սպասուհի միայն կը գտնուին: Պարտիզպանը կը նայի ձիուն, որուն հազիւ վաթսուն ֆրանք գին պիտի տան Թաթերսալի մէջ: Տան մէջ գտնուող կիները այնպիսի շրջազգեստներ հագած էին զորս չպիտի ուզէին իրենց վրայ անցընել ինքզինքնին գիտցող սենեկապանուհիներ, նոյն իսկ սովորական օրերու մէջ:

Այս պատմութիւնները, Էթիէննէդի կողմէ տարածայնուած, Լոնկէնի ու Վէրթմուսի հետաքրքրութիւնը շարժած էին: Այս պարոնները՝ որոնք Տովիլ եկած էին աղաւնի որսալու համար, ծրագիր յղացան երթալ իր անկողնին մէջ տեսնել Քրիսթիանը: Պրիք մը նստելով՝ Սէն-Ժօրժ-լէ-Պէրնվիլ ուղղուեցան: Արկածին տասներկուերորդ օրն էր: Որոշած էին ի դարձին Թուրժվիլ ճաշել, իրենց անձնական տպաւորութիւնները հաղորդելու համար Էթիէննէդի: Շատ տարբեր ծառային հաղորդած տեղեկութիւններէն, Քրիսթիանի բարեկամներուն ունեցած տպաւորութիւնները արտակարգօրէն նեղացուցին օրիորդ Տհարբէլը: Երկու այցելուները ծաղիկներու մէջ շուքին տակ ընկողմանած գտած էին Քրիսթիանը. իրենց ժամանումը ի փախուստ դարձուցած էր խարտեաշ ու խիստ գեղանի աղջիկ մը որ կը թուէր ընթերցում ընել վիրաւորեալին:

Քրիսթիան սրտնեղութիւն զգաց զանոնք տեսնելով: Իրաւ է որ գէշ ընդունելութիւն չըրաւ անոնց: Կոպտութիւն պիտի ըլլար տարբեր կերպով ընդունիլ տասը մղոն հեռուէն եկող բարեկամները: Բայց քիչ մնացած էր որ լաւ ընդունելութիւն չընէր անոնց: Իր առողջական վիճակին վրայ ապահովիչ տեղեկութիւններ տուաւ. մնաց որ իր վիճակը լաւ կը թուէր: Եթէ պառաւ կին մը գարեջուր չբերէր այցելուներուն, շատ հաւանական է որ Քրիսթիան առանց գաւաթ մը ջուր հրամցնելու՝ ճամբու դնէր զանոնք: Մնաց որ այդ տունը սիրուն էր, թէեւ համեստ, ու հոն գտնուողները գիւղագնացութեան մէջ եղող Բարիզցի բարի քաղքենիներ էին: Վէրթմուս եւ Լոնկէն հասկցած էին թէ խարտեաշ գեղեցիկ աղջիկը պառաւ կնոջ դուստրն էր: Ու Քրիսթիան, որ ծառերու ստուերին տակ կը ծուլանար, մանկամարդ աղջկան ընթերցումին ունկնդրելով, բնաւ մտադրութիւն ունենալ չէր թուէր նուազ վայրի տեղ մը երթալ:

Երկու այցելուներու հաղորդած մանրամասնութիւնները լուրջ երեւոյթ մը առաջ բերին Էթիէննէդի դէմքին վրայ: Կռահեց թէ գէշ բան մը կայ ատոր տակ, ու զայրացած սա մտածումով թէ կրնար լքուիլ Քրիսթիանի կողմէ, պատրաստուեցաւ ամէնէն ազդու կերպով միջամտել: Վէրնիէի կողմէ դրուած արգելքը՝ Սէն-Ժօրժի բնակարանը երթալու եւ իր սիրահարին միանալու մասին, ինքնին կը բաւէր անոր քով փութալու: Ակներեւօրէն հայրը շահ ունէր ո եւ է մերձեցում արգիլելու իր զաւկին եւ իր միջեւ: Իր շահն ալ կը պահանջէր որ ամէն ջանք ի գործ դնէ Քրիսթիանը տեսնելու: Բայց ինչպէս: Կառքո՞վ թէ Վէրթմուսի ու Լոնկէնի պէս վարձու անշահ ձիով երթա՞ր: Իր երեւումը տպաւորութիւն չպիտի՞ գործէր: Մնաց որ հարկ եղած պատուէրը չէր տրուա՞ծ միթէ: Քիչ մը գուշակ ալ էր, մանաւանդ երբ ուզէր պարզամիտ ըլլալ, հրապուրիչն Էթիէննէդ: Ինչպէս կ'ըսէր Ֆլամիրոն «Շատ ջուր կը տեղափոխէր մանկամարդ կինը:» Ո՛ւր որ երթար, աննշմար չէր անցներ բնաւ: Ուրեմն ինչպէս կրնար բռնադատել տրուած պատուէրը, Քրիսթիանը յանկարծակիի բերել, անոր հետ խօսիլ ու զայն յափշտակել իր կամքով կամ մեծ պայքար մը մղելով: Էթիէննէդ՝ որ կատակերգակ դերասանուհի եղած էր, թատերական միջոց մը յղացաւ: Թրուվիլի մէջ գնեց սպասարկուի զգեստ մը, եւ որոշեց այդ հագուստով ծպտիլ ու իր սիրահարը տեսնելու երթալ:

(Շարունակելի)

կեանք տեսակցութենէ յետոյ կը ճաշենք գեղական պարզուկ բայց շատ սիրուն ճաշ մը ու կը մեկնինք, երկար տեսակցութիւններ խոստանալով մեր վերադարձին։ Կիւրչէ–Տէրէէն կէս ժամու չափ կը շարունակենք ճամբանիս ժամուան մը ճամբայ առնելով կը հասնինք արեւի ծագումին հետ Քնեաթ գեղը, մեր բարեկամ Տէր Գրիգոր քահանայ Վարդանեանին տունը, ուր որ արդէն մեր կարաւանն ալ մեզի կը սպասէր։

Ա՛լ Սիլվան գաւառի մէջ ենք։ Սիլվան, բազմաթիւ գեղերով հայաբնակ գաւառ մը ըլլալով բնական է որ շատ մը շահեկան նիւթեր պիտի կրնայ հայթայթել մեզի, թէ՛ թեմական–վիճակային, թէ՛ տնտեսական տեսակէտներով։

Տիարպէքիր

ՄԱՆՈՒԿ ԴԱՆԻԷԼԵԱՆ

ԳԱՒԱՌԱՅԻՆ ՔՐՈՆԻԿ

ՄԱՐԶՈՒԱՆ, 28 մարտ

Օդերը.—Այս տարի, ինչպէս շատ տեղեր, ձմեռը իր անհելի ցուրտովը տընտեսական տագնապը կրկնապատկեց, թէեւ աղքատ դասակարգը քիչ ատենի մէջ ապրուստի անձուկ վիճակի մը մատնուեցաւ, սակայն միւս կողմէ ալ, բաղդատմամբ նախկին տարիներու, մրգեղէններու եւ արմտիք մեծ առատութիւն մը կը սպասուի, եթէ ցուրտին պատճառաւ վնասներէն զերծ մնան ծառերն ու արտերը։ Առ այժմ աննման առատութիւն մը կը նշմարուի. որովհետեւ ձմեռը մինչեւ մարտի սկիզբները՝ իր կանոնաւոր ձիւներովը եւ անտանելի բուքերովը թոյլ չտուաւ որ ծառերը կանուխ ծաղկազարդուին եւ մէկ ցուրտի հարուածէն խամրին ու թառմին։ Հիմակուան պայծառ եւ արեւոտ օրերուն մէջ ցանուած արտերը անձրեւոտ երկնքի մը կը սպասեն։ Առատ անձրեւներ յառաջիկայ ամիսներու մէջ վաճառականութիւնը պիտի վերակենդանացնեն։

Առեւտրական կացութիւնը.—Դրամական ծանր տագնապին պատճառաւ՝ առեւտուրը մեծ մասամբ գրեթէ շատ թոյլ վիճակի մէջ է. հազիւ թէ քանի մը մեծ դրամատէրներ կրնան կանխիկ կամ ապառիկ գործ ընել ասոր անոր հետ. իսկ մնացածներուն ուրիշ բան չի մնար ընել, բայց եթէ առտուն խանութ բանալ եւ իրիկունը գոցել, հազիւ միջին հաշուով հինգ վեց ղրուշի կանխիկ առուտուրով։

Այս ձմեռ իրիկունները բարեկամներու եւ ազգականներու այցելելու շատ պէտքը չմնաց, քանի որ ատիկա ցորեկները շատ դիւրաւ եւ ալ աւելի ժամանակուան մէջ կրնար ըլլար շուկային մէջ. դրկից վաճառականներ կը հաւաքուին խանութի մը մէջ, կը խօսին առեւտուրի կայունութեան մասին, հոլովելով միշտ միեւնոյն յանկերգը. «դրամ չկայ»։ Այս եւ ամէն պարագաներու մէջ պանքայի մը պէտքը շատ զգալի է, ուրկէ պատուաւոր վաճառականներ կրնան փոխառութիւններ ընել, եւ երկար պայմանաժամով փոխգիրերը կոտրելով օր առաջ գանձել ու այսպէս իրենց պէտքերը լրացնել։ Շատ ցաւալի է ըսել թէ, եթէ երբեք առաջիկայ ժամանակներու մէջ սպասուած հողագործական ակնկալութիւնները ի դերեւ ելլեն, այն ատեն փոխանակութեամբ եղած վաճառականութիւնը ներկային պիտի յաջորդէ, այսինքն ձեռք մը հագուստի փոխարէն եզ մը, եւ կամ որ եւ է նիւթ տալ, եթէ երկուստեք խնդրուին փոխանակուած նիւթերը։ Ասի շատ հաւանական է որ ըլլայ, քանի որ օր ըստ օրէ շրջաբերուած դրամը նուազելու վըրայ է։ Դրամական այս տագնապը եւ առեւտուրի տկարութիւնը, ինչպէս որ թերթերէն կ՚իմանանք, միայն մեր երկրի մէջ չէ, այլ՝ Եւրոպայի մէջ շատ մը տեղեր վաճառականութիւնը դրամական շատ անձուկ շրջանի մը մէջ կը դառնայ։

Վերջերս քանի մը նշանաւոր վաճառականներու սնանկութիւնն ալ անվստահութիւն եւ երկիւղ առաջ բերաւ, այնպէս որ վաճառականները իրարու բացած վարկերնին եթէ ոչ ամբողջովին՝ գէթ մասամբ վերցուցին։ Այս սնանկութիւններն ալ մեծ ազդեցութիւն ունեցան Մարզուանի վաճառականներուն վրայ։

Կրթական գործը. — Մեր տարտամ եւ ապարդիւն կրթական անցեալը, գովելի եւ օրինակելի ներկայ մը ունի, եւ եթէ շարունակուի՝ արդիւնաւոր ապագայ մը պիտի ունենայ, շնորհիւ Թաղ. եւ Հոգաբարձու էֆ.ներու համերաշխ գործակցութեան եւ իրենց պաշտօնին գիտակից դասատուներու հմտութեան։ Վերջին ամիսներուն մէջ՝ Թաղ. եւ Հոգաբարձուներու միջեւ ինչ ինչ թիւրիմացութիւններու պատճառ եղած գժտութիւնը, կըրթական գործին մօտալուտ քայքայում մը կը սպառնար, սակայն շնորհիւ Սրբազան Առաջնորդին, եւ իրարու հանդէպ ունեցած ներողամիտ ոգիին, այդ վախը վերջնականապէս փարատեցաւ։

Յարմար է հոս յիշել երաժիշտ Պաղտիկ էֆ. Պաղտասարեանի եւ իր խումբին երաժշտութեան համար ունեցած աշխատութիւնները, որով միշտ եկեղեցիին պայծառութիւնը կ՚աւելնայ. իր ձայնագրուած անխորժալուր եղանակները, մանաւանդ երբ եռաձայն երգել կու տայ, բարեպաշտ երկրպագուն պահիկ մը կը վեհացնէ, ցնցելով ուժգին անոր կարծր սրտին ամէնէն պինդ հիմերը։ Եկեղեցին եւ դպրոցը փայլուն վիճակի մէջ պահելու համար, Մարզուանցին սիրով կ՚աշխատի յաղթել բոլոր բարոյական ու նիւթական դժուարութեանց։ Ու միշտ դըպրոցին դաստիարակութեան մակարդակը բարձրացնելու համար, ելմտացոյցը կըրկնապատկելու միջոցներ կը փնտռէ։

Հոգեւոր արթնութիւնը. — Մեծ պահոց իրիկուններ՝ ապաշխարութեան համար հրապարակային խոստովանութիւններ տեղի ունեցան հայ բողոքականաց ժողովարանին մէջ։ Ասի ոմանց համար բարեդէպ առիթ մը եղաւ՝ վերջնականապէս հրաժարելու իրենց ունեցած մոլի սովորութիւններէն։ Բայց եղան այնպիսիներ ալ՝ որ միայն ի ցոյց մարդկան եւ հաչուեյարդարութեան համար՝ հրապարակաւ խոստովանեցան. որովհետեւ, մէկ օր առաջ լացող ու զղջացողի մը նման կեղծ ու պատիր ձեւերով խոստովանող մը, յաջորդ օրը առանց ո եւ է փոփոխութիւն կրած ըլլալու, կրկին նոյն վիճակին մէջ գտնուած է, իր առուծախին, նիստ ու կացին եւ խօսակցութիւններուն մէջ։

Ինծի այնպէս կը թուի թէ՝ այս հըրապարակաւ խոստովանելու դրութիւնը, անպատճառ նորէն օտարէն պատուաստուած նոր ձեւակերպութիւն մըն է։ Ի՞նչ հարկ կայ հրապարակաւ չհատակութիւններդ ու գաղտնիքներդ պարզել. եւ կամ պարզապէս ակռաներդ հանել եւ ուրիշին ճանկը դնել, կուզե՞ս որ անով զինուին ու քեզ սպաննեն, եւ կամ ասոր անոր ծաղր ու ծանակին առարկայ ըլլաս։

Եղան նաեւ բազմաթիւ ուշիմ եւ տոհմային զգացումներ ունեցող բողոքականներ ալ, որոնք ժողովարան չերթալէն զատ՝ պժգանքով ու արգահատանքով խօսեցան իրենց եղբայրներուն դիւրահաւանութեանը վրայ. որովհետեւ անոնք կ՚ընդունին թէ հոգեւոր փրկութեան համար անպատճառ պէտք չէ որ հրապարակային խոստովանութիւն ըլլայ։ Կրնայ մարդ առանձնակի Աստուծոյ առջեւ խոստովանիլ եւ փրկուիլ, քանի որ մեղսագործութեան վերջակէտը դնելու կամք ունի։ Մեր ամէն պարտականութեանց պատասխանատուն կամքն է։ Երբ անոր առջեւ բարի եւ կամ չար խորհուրդ մը կը ներկայանայ, «այո» եւ կամ «ոչ» բառերու գործնականացումը կրնայ յաւիտենականապէս կորսնցնել կամ փրկել քեզ հոգեւորապէս։

Անոնք որ քրիստոնէական լուրջ ու փափուկ պարտականութիւնները լաւ կը հասկնան, կրօնքը գործնականին մէջ կը փնտռեն, ոչ թէ լոկ չոր խօսքերու եւ մանաւանդ՝ այս տեսակ հրապարակային խոստովանութեանց մէջ։

ԴԻՏՈՂ

Արտաքին Լուրեր

ԱՆԳԼԻԱ ԵՒ ԲՈՐԹՈՒԿԱԼ

Անգլիոյ թագաւորին այցելութիւնը.—Երկու երկիրներուն յարաբերութիւնները.—Ափրիկէի բորթուկէզ ստացուածները.—Էտուարտ Է.ի մէկ որոշումը։

Այն այցելութիւնը զոր Անգլիոյ Թագաւորը տուաւ Բորթուկալի Թագաւորին, աւելի պիտի ամրապնդէ երկու երկիրներուն միջեւ արդէն գոյութիւն ունեցող մտերմական կապերը։ Շատ հին դաշնակցութիւն մը Անգլիոյ կառավարութիւնը կը միացնէ Բորթուկալի կառավարութեան։ Ինչպէս յայտնի է, վերջին դարուն սկիզբները Անգլիոյ զինուորները գրաւեցին Բորթուկալը, այդ երկիրը պաշտպանելու համար Նափոլէոն Ա.ի դէմ։ Այդ գրաւումը տեւեց 1815էն շատ ետքը։ Անկէ ի վեր միութիւնը ամէնէն աւելի յայտնի եղաւ տնտեսական շահերու կռուանին վրայ, վասն զի Լոնտոնի հրապարակը գլխաւոր յաճախորդն է Բորթուկալի գինիներուն, որով յարատեւ ճնշման միջոց մը ունի Բորթուկալի սեղանաւորական շրջանակներուն վրայ։ Անգլիական խիստ կարեւոր դրամագլուխները կը գործածուին Բորթուկալի գաղթային ձեռնարկութեանց մէջ, եւ Մոզամպիքի նահանգը մանաւանդ բրիտանական սեղանաւորներու ելմտական իրաւասութեանը տակ գտնուած է։ Պահ մը այնպէս կարծուեցաւ որ Բորթուկալ պիտի մտնէ Անգլիոյ դաշնակցելու այդ քաղաքականութեան հակառակող շաւիղ մը մէջ։ Ատիկա այն միջոցին էր երբ Լոնտոնի դահլիճը Լիզպոնա ղրկեց կեդրոնական Ափրիկէի գործերուն վերաբերեալ վերջնագիրը, պահանջելով որ Բորթուկալ ետ կենայ սեպհականութեան իր իրաւունքներէն այն երկիրներուն վրայ որոնք Զէրթըրթ Ընկերութեան պատկանելէ ետքը կազմած են Ռոտեզիան։ Մինչեւ այդ ատենը Բորթուկալի տիրապետութիւնը կը տարածուէր Ափրիկէի մէջ մէկ Ովկիանոսէն մինչեւ միւսը՝ այսինքն թէ Լոանտայի գաղթավայրը, Ատլանտեանի վրայ, եւ Մոզամպիք, Հնդկական ծովին վրայ, իրարու միացած էին առանց ընդհատութեան։ Այդ տիրապետութեան հետ, անշուշտ, շատ գործօն շահագործում մը չէր կատարուէր. անգլիացի դրամատէրներն էին որ այդ երկիրներու հարստութիւնները կը շահագործէին։ Բորթուկալ, սակայն, կը պահպանէր սեփականութեան իր իրաւունքը, զոր պատմական աւանդութիւններու վրայ հիմնուած կը նկատէր։ Բորթուկալի գաղթավայրերուն բնիկները նախաձեռնութիւնը ունեցան շարժում մը՝ որ երկրին մէջ շուտով տարածուեցաւ, եւ որ շատ հակառակ էր Անգլիոյ։ Ժամանակէ մը ի վեր արդէն Գերմանացիները առեւտրական բաւական մեծ ազդեցութիւն մը ձեռք բերած էին Բորթուկալի մէջ. Նաեւ այնպէս երեւցաւ թէ Գերմանացիները պիտի կրնային Անգլիացիներուն տեղը գրաւել։ Այդ միջոցին Բորթուկալի եւ Գերմանիոյ միջեւ աւելի ընդարձակ մերձեցում մը առաջ բերելու փորձերը շատ շօշափելի արդիւնքի մը չյանգեցան։ Տիաս Ֆէրրէյրայի նախարարութիւնը երբ պաշտօնի կոչուեցաւ, կարծողներ եղան թէ Բորթուկալի արտաքին քաղաքականութիւնը Սպանիոյ հետ դաշնակցելու կողմը պիտի ըլլայ։ Այդ միջոցին շատ խօսուեցաւ այդ երկու երկիրներուն միջեւ մերձեցման մը մասին. այդ նպատակով նշանակալից ձեռնարկներ ալ եղան. կարծուեցաւ թէ Բորթուկալ ալ եւս չի վստահիր Անգլիոյ. նաեւ չուզեր շատ մտերմութեամբ կապուիլ Գերմանիոյ, որով Սպանիոյ պիտի մօտենայ, մոռնալով սպանիական տիրապետութենէն ելլելու ժամանակին յիշատակները։ Այդ քաղաքականութիւնն ալ չյաջողեցաւ. եւ Տիաս Ֆէրրէյրայի նախարարութեան հրաժարելէն ետքը Լոնտոնի եւ Լիզպոնայի դահլիճներուն միջեւ սերտ միութիւնը աստիճանաբար գոյացաւ։ Թրանսվալի պատերազմին ատեն կարելի եղաւ համոզում գոյացնել թէ այդ միութիւնը հաստատուն է. մինչեւ իսկ կարծողներ եղան թէ Բորթուկալ, Հարաւային Ափրիկէի մէջ Անգլիոյ ծառայութիւն մատուցանելու առթիւ, աւելի առաջ պիտի երթայ։ Անգլիա նախամեծարութեան իրաւունք մը ունի Տէլակոայի ծովածոցին վրայ, որ կ՚աւելցնէ այն իշխանութիւնը զոր ձեռք անցուցած է՝ Մոզամպիքի գործերուն յատկացուած անգլիական դրամագլուխներուն գոյութեամբը։ Անգլիա նաեւ սա առաւելութիւնը ունի թէ Գերմանիոյ հետ համաձայնութիւն մը կնքած է, որուն պարունակութիւնը թէեւ գաղտնի կը մնայ, սակայն ոգին այն ըլլալու է որ բրիտանական կառավարութեան իրաւունք մը կը ճանչնայ գէթ տնտեսական տեսակէտով տիրապետելու Մոզամպիքի գաղթավայրին հարաւային մասին մէջ։ Չի յուսացուիր, սակայն, որ հիմա խնդիր ըլլայ բորթուկէզ որ եւ է գաղթավայր մը թողելու Անգլիոյ, բայց հաւանական է որ աւելի եւս ամրապնդուին Մոզամպիքի նահանգներուն եւ Հարաւային Ափրիկէի մէջ բրիտանական նոր կազմակերպութեանց միջեւ եղած տնտեսական կապերը։

—Լիզպոնայէն կը հեռագրեն Տէյլի Էքսփրէսի թէ Անգլիոյ Թագաւորը յայտարարեր է Բորթուկալի Թագաւորին թէ մտադիր է վիլլա մը կառուցանել Բասքաէօ մէջ, ձմեռը հոն բնակելու համար, փոխանակ Ֆրանսայի հարաւային կողմը երթալու։

—Լոնտոնի լրագիրները կ՚ըսեն թէ Էտուարտ Թագաւորին կողմէ Բորթուկալի Թագաւորին տրուած այցելութիւնը աւելի նպաստած է Անգլիոյ ու Բորթուկալի մերձեցման քան թէ հինգ դարերու մէջ եղած դաշնագրութիւնները։

ՖՐԱՆՍԱԿԱՆ ԳՈՐԾԵՐ

Հակակղերականութիւնը.— Ընկերակցութեանց օրէնքը.— Կրօնական միաբանութիւնները.— Ֆրանսայի ու Վատիկանի վէճը:

Ինչպէս կը գուշակուէր, Ֆրանսայի արմատական-ընկերավարական կուսակցութիւնը կը պահանջէ թէ Երեսփ. Ժողովին կողմէ քուէարկուած այն օրէնքը որ կըրօնական միաբանութեանց կողմէ խնդրուած արտօնութիւնները կը մերժէ, անմիջապէս իր բոլոր արդիւնքներ տայ։ Ուսուցանող միաբանութիւններուն համար կը պահանջուի որ իսկոյն փակեն իրենց ունեցած հաստատութիւնները, երբ միեւնոյն համայնքին մէջ պետական վարժարան մը գտնուի, ուր կարենան յաճախել փակուած հաստատութեանց ուսանողները։ Մինչեւ դպրոցական տարւոյն վերջն ալ սպասել չուզուիր. առժամեայ թոյլտուութիւնը պիտի ըլլայ միայն պետական վարժարան չունեցող համայնքներու մէջ։ Ռաբէլ որ այս վարդապետութիւնը կը պաշտպանէ, յոյս կը յայտնէ թէ յետոյ միեւնոյն տրամադրութեան պիտի ենթարկուին նաեւ այն միաբանութիւնները որոնք յառաջագոյն արտօնուած են եւ 1901ի օրէնքը չի թոյլատրեր անոնց լուծումը։ Ռաբէլ կը ցաւի որ այդ ջնջումը առայժմ կարելի չէ, բայց յոյս կը յայտնէ թէ նոր օրէնք մը բոլորովին պիտի վերջացնէ կրօնական միաբանութեանց կողմէ տրուած ուսուցումը։ Յառաջագոյն արտօնուած եւ այրերէ բաղկացած այն միաբանութիւնները՝ այսինքն անոնք որ օրինաւոր գոյութիւն մը ունին, 25,000 անդամներէ կը բաղկանան. իսկ կիներէ բաղկացածները՝ յիսուն հազար։ Ռաբէլ կը յարէ. «Գրեթէ ամէնքն ալ ուսուցման նուիրած են ինքզինքնին։ Այս գայթակղութիւնն է որ պէտք է դադրեցնել»։ Ինչպէս յայտնի է, Երեսփ. Ժողովին մէջ Վարիչ կուսակցութեան քաղաքականութիւնն է հակակղերականութիւն։ Արմատական–ընկերվարական կուսակցութիւնը ընկերվարական ըլլալէ աւելի հակակղերական է։ Միաբանութիւնները ջնջելը գործ մըն է որ այնքան չի վտանգեր յառաջացեալ գաղափարներ ունեցող միջակարգեար դասակարգը, որ կը մատակարարէ արմատական–ընկերվարական կուսակցութեան անդամները, Միաբանութեանց դէմ մղուած պայքարէն զատ որ տակաւին աւարտելու մօտ չէ, քիչ ատենէն վիճաբանութեան պիտի ենթարկուի օրինագիծ մը զոր Պ. տը Բրէսանսէ պիտի ներկայացնէ քոնքորտային ջնջումը պահանջելով։ Կը յիշուի թէ վերջերս Երեսփ. Ժողովին մէջ Նախարարապետ Պ. Քոմպի արտասանած խօսքերը կարելի ընծայած էին այդ տեսակ կարգադրութիւն մը։ Երեք եպիսկոպոսներու անուանման համար Ֆրանսայի կառավարութեան ու Վատիկանի միջեւ եղած վէճը տակաւին կարգադրուած չէ։ Այդ վէճը պատճառ եղաւ ամէն տեսակ հրատարակութեանց՝ Քոնքորտային պարունակութեան նկատմամբ։ Ֆրանսայի կառավարութիւնը կ՚ըսէ թէ եպիսկոպոսներու անուանման իրաւունքը իրեն կը վերաբերի եւ թէ Վատիկան միայն վաւերացումը կրնայ կատարել։ Վատիկան չընդունիր այդ տեսութիւնը եւ կ՚ըսէ թէ Ֆրանսայի կառավարութիւնը պէտք է միայն նշանակէ եպիսկոպոսները, բայց չի կրնար կատարել այն տեսակ անուանում մը որուն նկատմամբ համաձայնութիւն չէ գոյացած Վատիկանի հետ։ Արմատական կուսակցութեան լրագիրները այդ առթիւ կը յայտարարեն թէ քոնքորտան պէտք է դադրած հռչակուի եւ թէ կաթոլիկ Եկեղեցին պէտք է անջատուի Պետութենէն։ Ուրեմն Պ. տը Բրէսանսէի առաջարկութիւնը յարմար ժամանակին կը հասնի եւ Ռաբէլ հիմակուընէ համակարծիք է անոր։ Հակակղերականութիւնը պիտի շարունակուի եւ ընկերվարականները առայժմ գոհ պիտի ըլլան ատկէ։

ԱՆԳԼԻԱ ԵՒ ՖՐԱՆՍԱ

Անգլիոյ թագաւորին Բարիզ ուղեւորիլը.— Գերմանիոյ քաղաքականութիւնը.— Պերլինի լրագիրներուն կարծիքը:

Պերլինէն Լոնտոնի լրագիրներուն ուղղուած հեռագիրներ կը ծանուցանեն թէ գերման լրագիրները ընդարձակ յօդուածներ կը հրատարակեն Անգլիոյ Թագաւորին կողմէ Ֆրանսայի տրուելիք այցելութեան վրայ։ Պերլինի թերթ մը կը յայտարարէ որ անգլիական լրագիրները այնպէս կը նկատեն թէ Անգլիոյ ու Ֆրանսայի մերձեցումը կրնայ անհաճոյ ըլլալ Գերմանիոյ քաղաքականութեան։ Գերման թերթը կը հերքէ այն գաղափարը թէ գերման կառավարութիւնը մտադիր եղած ըլլայ գըժտութիւն առաջ բերել Լոնտոնի ու Բարիզի միջեւ։ Նորս Տոյչէ Ալկեմայնէ Ցայթունկ կ՚ըսէ թէ Անգլիոյ ու Ֆրանսայի համաձայնութիւնը պատճառ եղած է այն ցրտութեան զոր ռուս լրագիրները վերջերս ցոյց տուին Ֆրանսայի նկատմամբ։ Ուրիշ լրագիրներ ալ կ՚արտատպեն Ռովէնթլօ կոմսին մէկ յօդուածը՝ Վիլհէլմ Բ.ի Քոբէնհակ այցելելուն առթիւ։ Այդ յօդուածին մէջ հեղինակը կը յայտարարէ թէ երբ Անգլիոյ ու Գերմանիոյ միջեւ պատերազմ մը ծագի, Տանիմարքայի բարեացակամ չէզոքութիւնը թանկագին աջակցութիւն մը պիտի ըլլայ Գերմանիոյ։ Տանիմարքա պիտի կրնայ ջլատել Անգլիոյ նաւային գործողութիւնները հիւսիսային կողմը, Պալթիկ ծովը փակելով բրիտանական նաւերուն առջեւ։

ԻՏԱԼԻԱ ԵՒ ՖՐԱՆՍԱ

Իտալիոյ թագաւորին Ֆրանսա ուղեւորիլը. — Ուղեւորութեան պայմանները:

Իտալական լրագիր մը հետեւեալ տեղեկութիւնները կը հրատարակէ Վիքթոր Էմմանուէլ Թագաւորին կողմէ Ֆրանսա կատարուելիք ուղեւորութեան վրայ. — Արքունիքի շրջանակներուն մէջ կ՚ըսուի թէ Իտալիոյ Թագաւորը մօտերս Բարիզ պիտի այցելէ։ Վիքթոր Էմմանուէլ Թագաւորը ծովի ճամբով պիտի կատարէ իր ուղեւորութիւնը, որպէս զի կարենայ Լիզպոնա հանդիպելով այցելութիւն տալ իր մօրաքրոջ՝ Մարիա Բիա մայր Թագուհիին։ Վիքթոր Էմմանուէլ Թագաւորը Թրինաֆրիա զրահանաւով ճամբայ պիտի ելլէ. անոր պիտի հետեւի Միջերկրականի իտալական նաւաբաժնին առաջին մասը՝ Ֆրիկէրիօ դեր–ծովակալին հրամանատարութեամբ։

ԳԵՐՄԱՆԻԱ ԵՒ Մ. ՆԱՀԱՆԳՆԵՐԸ

Մընրոէի վարդապետութիւնը. — Վէնէցուէլայի խնդիրը. — Ծանր վէճ մը. — Հերքում մը:

Բրոսիշէն Եահրպիւխէր հանդէսը ապրիլ թիւին մէջ կը պարունակէ յօդուած մը «Գերմանիա եւ Մընրոէի վարդապետութիւնը» խորագրով՝ Նիւ–Եորք բնակող Գերմանի մը կողմէ գրուած։ Հեղինակը Վէնէզուէլայի խնդրին վրայ խօսելով, կ՚ըսէ թէ այդ վէճին ատեն, յունուարի վերջերը, քիչ մնաց որ խաղաղութիւնը վրդովէր։ Մ. Նահանգաց կառավարութիւնը եթէ դիւցազնական ջանքեր չըներ հանրային կարծիքը հանդարտեցնելու եւ լրագիրներուն գրածները ուղղելու, կարելի էր որ ամերիկեան զայրոյթը գրգռուէր։ Համպուրկէր Քորեսբոնտենց, սակայն, Պերլինէն՝ պաշտօնական աղբիւրէ մը առնելով ծանոյց թէ ո՛չ Պերլինի արտաքին գործոց պաշտօնարանին եւ ո՛չ Ուաշինկթընի գերման դեսպանատան մէջ, Վէնէզուէլայի խնդրին ատեն եւ կամ անոր մասին կատարուած բանակցութեանց պահուն՝ խաղաղութիւնը վրդովելու ամենափոքր երկիւղ մը անգամ չէ զգացուած։ Բանակցութեանց միջոցին թէեւ խոչընդոտներ եւ միջադէպեր ծագած են, բայց միշտ կարելի եղած է դիւրութեամբ կարգադրել զանոնք։

ԶԱՆԱԶԱՆ ԼՈՒՐԵՐ

Խօլական պար գործարանի մը մէջ. — Ինքնաշարժ բժիշկը. — Հեռագրի ստորագրութիւն մը. — Հնդիկ իշխանի մը դատը. — Ո՞ր երկրին մէջ ձի շատ կը գտնուի:

Վերջերս հետաքրքրաշարժ դէպք մը պատահեր է [illegible] ամերիկեան մեծ գործարանի մը մէջ։ Երեսունի չափ կին աշխատաւորներ նաւթի գոլորշի շնչած ըլլալով՝ սկսան խենթի պէս պարել եւ սուր քրքիջներ արձակել. միեւնոյն ատեն իրենց անդամները կը շարժէին արտակարգ ձեւով մը։ Ընդհուպ այս տագնապին ենթարկուեցան նաեւ այն գործաւորուհիները՝ որոնք նաւթի գոլորշիներ չէին շնչած, այնպէս որ քիչ ատենի մէջ՝ ամբողջ գործարանը տակնուվրայ եղաւ։ Տնօրէնը իմանալով եղելութիւնը, իսկոյն տասներկուքի չափ բժիշկ բերել տուաւ։ Գրգռուած գործաւորները խենթի պէս յարձակեցան բժիշկներուն վրայ եւ այս վերջինները դեռ ինքզինքնին չպաշտպանած՝ զանոնք մղեցին աշխատութեան սրահը։ Հոն բժիշկներն ալ ստիպուեցան մասնակցիլ այս սանձարձակ պարին, վալս, բոլքա դառնալով, ցատքելով, պտուտքելով, հակառակ իրենց ազդու բողոքներուն։ Ամենամեծ ճիգերով միայն յաջողեցան պրծիլ այս կատաղի պարէն։ Հարկ եղաւ այս կիներուն մեծ մասը իրենց տուները փոխադրել կառքով։ Բաց օդը տակաւ ցրուեց անոնց գրգռումը, բայց այդ օրը ամէն աշխատութիւն դադրեցաւ։

—Ամսթերտամի լրագիր մը կ՚ըսէ թէ Հոլանտայի կարգ մը քաղաքներուն մէջ կան ինքնաշարժ բժիշկներ, որոնք կայարաններու մէջ գտնուած ինքնաշարժ մեքենաներու կը նմանին՝ որոնք երկու սուի փոխարէն՝ շօքոլա, սիկառի թուղթ եւ անուշահոտութիւն կու տան։ Ինքնաշարժ բժիշկի դեր կատարող գործիքը ծերուկ բժիշկի մը կերպարանքը ունի, որուն մարմնին մէջ բացուած են խել մը փոքր ծակեր, որոնցմէ իւրաքանչիւրը հիւանդութեան մը անունը կը կրէ։ Ո եւ է հիւանդութենէ տառապող մը, ըլլայ անիկա ուղեղի հարբուխ կամ երիզորդ (թէնիա) եթէ երկու սու դնէ «ուղեղային հարբուխ»ի կամ «երիզորդ»ի խորշին մէջ, իսկոյն կը ստանայ պէտք եղած դեղագիրը։ Ակներեւ է թէ այս ինքնաշարժ բժիշկը այն ատեն միայն կրնայ գոհացընել, երբ հիւանդը գիտնայ իր հիւանդութեան բնոյթը։

—Վերակուա դուքսը՝ որ վերջին շառաւիղն է Քրիստափոր Քոլոմպոսի, եւ որ ասկէ քիչ առաջ Սպանիոյ ծովային նախարար էր, Չիքակօ գտնուած ատեն հեռագրատուն գնաց։ Հոն կիչէի պաշտօնէային դիմելով տասը բառ պարունակող հեռագրի մը գինը հարցուց՝ զոր Քոլոմպոսը պիտի ղրկէր։ «— Քսանըհինգ սէնթ, պատասխանեց պաշտօնեան, մըռմըռալով.— Ստորագրութիւնը մէ՞ջն է։ —Ստորագրութիւնը ծրի է։— Իսկ եթէ բազմաթիւ բառեր պարունակէ՞.— Ի՞նչ փոյթ, պատասխանեց պաշտօնեան։» Վերակուա դուքսը տասը բառ խմբագրեց եւ ստորագրութիւնը դրաւ սապէս. «Քրիսթոֆ Քոլոն տը Թոլետօ ի Լարրէաթէկուիբէ լա Քարտա Ռամիրէզ տը Իպաքէտանօ ի Կանթէ Ալմիրանթէ ի Ատէլանթօ, Մայօր տէ լաս Ինտիաս, մարք տէ լա Եամայքա, տիւք տէ Վէրակուա, ի տէ լա Վէկա, կրանտէ տէ Էսբանէ, Սէնատօր տէլ Ռէյնօ, քապալլէրօ տէ լա Էնսինէէ Օտոտէն տէլ Թուազօն տէ Օրօ, կրանտ Քըրուզ տէ լա քօնսէբսիօն տէ լա վիսիօզա, Ժէնթիլ հօմպրէ տէ քամարա տէլ Ռէյ տէ Էսպանա»։ Կիչէին պաշտօնեան նայեցաւ այդ ստորագրութեան ու նուաղեցաւ։

—Տիւլիբ Սինկ իշխանը որ հիմա Բարիզ կը բնակի, երկրորդ անգամ ըլլալով սնանկացեր է։ Այս իշխանը հնդիկ ցեղապետ մըն է որ անգլիական աղնուականութեան պատկանող կնոջ մը հետ ամուսնացած է։ Անգլիական կառավարութիւնը 300,000 ֆր. տարեթոշակ յատկացուցած է այս իշխանին, որ յայտարարեր է թէ այդ գումարը չի բաւեր։ Իշխանը՝ որուն ունեցած պարտքերուն գումարը մէկ քանի միլիոն ֆր.ի կը հասնի, անգլիական կառավարութեան դէմ դատ բացած է, 20 միլիոն ֆրանք պահանջելով։ Իշխանը կ՚առարկէ թէ իր գրաւուած ինչքերուն փոխարէնն է որ կը պահանջէ։

—Ո՞ր երկրին մէջ ձի գնելու է։ Բընականաբար հոն, ուր աժան է։ Ամէնէն ձիառատ երկիրն է Արժանթինի հանրապետութիւնը, ուր վերջին վիճակագրութեան մը համաձայն, 4,762,340 ձի կը գտնուի. 100 բնակչի 112 ձի կ՚իյնայ։ Արժանթինի մէջ, ամէնէն աղէկ ձիերը 125էն 170 ֆրանք կ՚արժեն, տարիքին համաձայն։ Գրաստի ձիերուն գինն է առ առաւելն 75 ֆրանք։ Հասարակ ձիերը 20–30 ֆրանք կ՚արժեն։ Աւելի մօտ երկրի մը՝ Սիպերիոյ մէջ ամէնէն աւելի շատ ձի կայ. 100 բնակչի 85 ձի կ՚իյնայ։ Մ. Նահանգաց մէջ աւելի քիչ է. 22 ձի 100 բնակչի վրայ, Անգլիա՝ 13, Ֆրանսա՝ 7, Գերմանիա՝ հազիւ 5։

Ներքին Լուրեր

ՊԱՇՏՕՆԱԿԱՆ. — Միւթէմայիզի աստիճան տրուեցաւ Մանասթըրի ու Գոսովայի նահանգներուն դատական քննիչներէն Բասքալ էֆ.ի։

—Առաջին կարգի Մէճիտիէ պատուանշան տրուեցաւ Արմսթրոնկի զինագործարանին տնօրէն Պ. Թալկիզի եւ Գերմանիոյ դեսպանատան գործակատար Պարոն ֆոն Վանկէնհայմի ու առաջին թարգման տոքթ. Կիզի։ Երկրորդ կարգի Մէճիտիէ՝ Սեւաստոպոլի ռուս. հիւպատոս Նուրէտտին պէյի եւ Կ. Պոլսոյ գերմանական դեսպանատան երկրորդ քարտուղար Պարոն ֆոն Վէրթէրնի։

ԱՐՏԱՔԻՆ գործոց նախարար Թէվֆիգ փաշա, առջի իրիկունը, Ռուսիոյ դեսպանատունը գնաց եւ այցելութիւն տուաւ դեսպան Պ. Զինովիէվի։

ՄԻԹՐՈՎԻՑԱՅԻ ռուսական հիւպատոս վախճանեալ Պ. Չէրպինայի մարմինը, առջի օրը, Միթրովիցայէն ճամբայ հանուեր է դէպ ի Սէլանիկ։ Յուղարկաւորութիւնը առտուան ժամ 6ին (Ր. Ե.) ռուսական հիւպատոսարանէն ճամբայ ելեր է դէպ ի երկաթուղիի կայարանը։ Յուղարկաւորութեան կը նախագահէր Բրիզրէնի սերպ–օրթոտոքս մետրապոլիտ Տ. Նիսէֆորոս՝ շրջապատուած իւր քահանաներէ։ Ներկայ գտնուեր են նաեւ Սկիւպի ռուսական հիւպատոս Պ. Մաշքով, որ Միթրովիցայի հիւպատոսարանին գործերը կը վարէ, Միթրովիցայի զինուորական հրամանատար Սայիտ պէյ եւ բազմաթիւ սպաներ, Սկիւպի ու Բրիշթինայի սերպ հիւպատոսները, որոնք իրենց կառավարութեան հրամանով Միթրովիցա գացած էին յուղարկաւորութեան ներկայ գտնուելու, Միթրովիցայի գայմագամը եւ այլն։ Հետեւակ զինուորներու երեք գումարտակներ կ՚ընկերանային՝ նուագածուներու խումբով մը՝ յուղարկաւորութեան։ Վախճանեալին պատուանշանները ինը սպաներ կը տանէին բարձիկներու վրայ. նաեւ հինգ հոգի ալ պսակները։ Դագաղը ռուսական դրօշով ծածկուած էր, դըրուեցաւ մասնաւոր վակոնի մը մէջ որուն ներքին մասը սեւով պատած էր եւ արտաքին մասին վրայ ալ սպիտակ խաչ մը կար։ Այդ վակոնը մտան եկեղեցականները, սերպ հիւպատոսները եւ Միթրովիցայի ու Սկիւպի սերպ պատուիրակութիւնները։ Կառախումբը երեք իրիկուան Սէլանիկ ժամանեց։ Տօնիէց պահականաւը որ առջի օրը Կ. Պոլսէն Սէլանիկ ուղեւորեցաւ Պ. Չէրպինայի մարմինը առնելու եւ Ռուսիա փոխադրելու համար, վաղը հոս ժամանելով, քիչ մը պիտի կենայ եւ յետոյ Ռուսիա պիտի ուղեւորի։

ՌՈՒՄԷԼԻԻ ՆԱՀԱՆԳՆԵՐԸ. — Յունաց Պատրիարքարանին Սինոդը միաձայնութեամբ որոշեց շրջաբերական մը ղրկել Ռումէլիի նահանգաց յոյն–օրթոտոքս մետրապոլիտներուն։ Այդ շրջաբերականով ծանուցանեց որ օսմ. հպատակութիւնը վայելող Յոյները բնաւ չմոռնան իրենց նկատմամբ Վեհ. Սուլթանին կողմէ եղած բազմաթիւ շնորհները, եւ կայս. բարձր հաճութեան շրջանակէն երբեք չելլեն, հոս ու հոն երեւան ելած կարգ մը կարծամիտներու թելադրութիւնները միշտ նըզկանքով մերժեն, եւ Վեհ. Սուլթանին համար միշտ բարեմաղթութիւններ ընեն։ Շրջաբերականը ծանոյց մետրապոլիտներուն որ այդ պարագաները հաղորդեն բոլոր կղերականներուն։ Շրջաբերականը անցեալ կիրակի ղրկուեցաւ մետրապոլիտներուն։

—Մէնլիքի յոյն հասարակութիւնը, մետրապոլիտին ներկայութեանը, հանրագիր մը ստորագրեր է՝ յոտս կայս. Գահոյից մատուցանելու համար։ Այդ հանրագրով երախտագիտութիւն կը յայտնուի Ռումէլիի նահանգաց մէջ գործադրուող բարեկարգական այն միջոցներուն համար որոնք աւելի եւս ապահովցուցած են կայս. հաւատարիմ հպատակներուն երջանկութիւնը։

—Սկիւպէն կը հեռագրեն թէ Ռումէլիի նահանգաց ընդհանուր քննիչը, կայս. Իրատէի մը համաձայն, ծանուցեր է պէտք եղած տեղերը թէ Գոսովայի, Մանասթըրի ու Սէլանիկի նահանգներուն մէջ ոստիկանական գիւղախումբեր եւս պիտի կազմուին։

— Ռումէլիի նահանգաց ընդհանուր քննիչը, կ՚ըսէ Մոնիթէօռ, տեղեկագրեր է որ բոլոր նահանգներուն մէջ ալ արտաքին յարաբերութեանց տեսուչի պէտք չկայ եւ թէ ատոնց վերաբերեալ գործերը առաջուան պէս պիտի կարգադրուին։

—Պետութեան կողմէ չահագործուած պղինձի հանքերու հասոյթը պիտի յատկանայ Ռումէլիի նահանգաց կրթական ծախքերուն։

ԶԵՐԲԱԿԱԼՄԱՆ ՀՐԱՄԱՆԱԳԻՐ.— Կ. Պոլսոյ Վերաքննիչ ատեանին ընդհանուր դատախազութիւնը ձերբակալման հրամանագիր մը հանեց Ճէմիլ անուն անձի մը դէմ որ Ավլոնիայէն Անթիվարի փախած եւ որոշեալ պայմանաժամին մէջ չէ վերադարձած։ Դատական–ոստիկանական պաշտօնեաներու հրաման տրուած է ձերբակալել այդ անձը որ իբրեւ ոճրագործ ամբաստանուած է եւ եղեռնադատ ատեանին առջեւ պիտի դատուի։

ՊԱՂՏԱՏԻ ԵՐԿԱԹՈՒՂԻՆ.—Անատոլի երկաթուղիին ընդհանուր տնօրէն տոքթ. Զանտէր, երէկ, Բ. Դուռը երթալով Նախարարաց Խորհուրդին գումարումէն առաջ, տեսակցեցաւ Մեծ–Եպարքոսին եւ առեւտրական ու հանրօգուտ շինութեանց ու ելմտական նախարարներուն հետ։ Տքթ. Զանտէր հաղորդեց Գոնեա–Պաղտատ–Պասրայի երկաթուղիին շինութեան համար կազմուելիք Ընկերութեան մասին տրուած որոշումները, ինչպէս երէկ ծանուցինք։

ՌՈՒՄԱՆԻԱ ԵՒ ՊՈՒԼԿԱՐԻԱ.— Մօնիթէօռ հետեւեալը կ՚արտատպէ Էնտէբանտանս Ռումէնէն.—«Ամսոյս 6էն 7ի գիշերը, կէս գիշերէն չորսուկէս ժամ ետքը, քանի մը իսլամ գաղթականներ Պուլկարիայէն Տուրթուքայ կ՚երթային, սահմանագլուխը անցնելով՝ ռումանական թիւ 7 ցիցին մօտ։ Գաղթականները, երբ ռումանական հողին վրայ հասան, իրենց գոյքերը թողուցին ռումանական ցիցէն 800 մէթր հեռուն գտնուած տեղ մը, եւ մօտակայ Էսէքքէօյ գիւղը գացին, սայլեր վարձելու իրենց գոյքերուն փոխադրութեանը համար։ Գաղթականները երբ սայլերով վերադարձան, պուլկար զինուորներ որոնք մինչեւ ռումանական հողին վրայ հետեւած էին անոնց, մօտեցան գաղթականներուն եւ ուզեցին Պուլկարիա վերադարձնել։ Ռումանական թիւ 7 ցիցին հրամանատարը միջամտեց եւ ընդդիմացաւ, բողոքելով նաեւ պուլկար զինուորներու կողմէ ռումանական հողի բռնաբարուելուն դէմ։ Պուլկար զինուորները կռիւ ըրին, բայց բարեբաղդաբար ոչ ոք վիրաւորուեցաւ։ Ռումանական զինուորները, փոքրաթիւ ըլլալով եւ հրամանատարը չուզելով որ խնդիրը մեծնայ, քաշուեցան։ Պուլկար զինուորները գաղթականներուն գոյքը առնելով պուլկարական սահմանագիծը տարին։ Գաղթականներն ալ Էսէքքէօյ գացին։ Խնդիրը տեղեկագրուեցաւ Ռումանիոյ արտաքին գործոց նախարարութեան որ այդ առթիւ դիմում պիտի ընէ դիւանագիտական ճամբով։»

ՇԻՐՔԷԹԻ ԽԱՅՐԻԷՆ.— Իգտամ կ՚իմանայ թէ Շիրքէթի Խայրիէի կողմէ Լոնտոնի նաւագործարանի մը մէջ շինել տրուած 47 ու 48 թիւ չոգենաւերը, որոնց անիւները խաւէջն են, Իրլանտայի եզերքը ժամանելնուն, անոնց մէկը խրեր է, թէ ազատուած ըլլալու մասին տակաւին տեղեկութիւն չկայ։ Նոյն թերթը կը յարէ թէ 49 ու 50 թիւ չոգենաւերուն փորձը կատարուելով, հաստատուեր է որ անոնց մէկը կնքուած պայմանադրութեան համաձայն ժամը 16½–17 մղոն արագութիւն չունի, որով չէ ընդունուեր։ Հաւանական կը նկատուի որ որոշուած գինէն եթէ զեղչ ըլլայ, ընդունուի։

ԱԹԷՆՔԷՆ առնուած պաշտօնական լուրերու նայելով՝ Յունաստանի Երեսփ. Ժողովը երկրորդ ու երրորդ ընթերցումով ալ ընդուներ է Թուրքեւհելլէն առեւտրական պայմանադրութիւնը։ Հիմա երկու կողմին միջեւ փոխանակութիւնը պիտի կատարուի։

ԳԵՐՄԱՆԻՈՅ դեսպանատան գործակատար Պարոն ֆոն Վանկէնհայմ, երէկ առտու, արտաքին գործոց Նախարար Թէվֆիգ փաշայի ապարանքը երթալով, տեսակցեցաւ Ն. Վսեմութեան հետ։

ՖՐԱՆՍԱՅԻ դեսպանին կինը՝ տիկին Քոնսթան վաղը Կ. Պոլիս պիտի դառնայ։

ՍՊԱՆԻՈՅ դեսպանը որ հիւանդ էր, սկսած է ապաքինիլ։ Մեծ-Եպարքոսը, արտաքին գործոց Նախարարը, Ֆրանսայի դեսպանը եւ ուրիշներ Քամբօ տի Սակրամօ մարքիզին առողջութիւնը հարցնել տուին։

ԶԱՐԴԻ ՈՍԿԻՆԵՐ.—Պետական Խորհուրդը որոշեց թէ օրինական չափէն պակաս կշռող զարդի ոսկիները Փողերանոցին կողմէ ոչ միայն կտրուին, այլ նաեւ գրաւուին։

ՎԱՆԷՆ մարտ 14 թուականով կը գրեն թէ օդերը սկսած են մեղմանալ եւ ձիւներն ալ հալիլ, բայց շատ տեղեր որոնք արեւի ենթակայ չեն, սառոյցները տակաւին կը մնան։ Շրջականները դեռ շատ ձիւն կը գտնուի, որով հաղորդակցութիւնները դժուարացած են։ Գիւղերու մէջ ձիւնին մնալը մտահոգութիւն կը պատճառէ ոչխարի տէրերուն։

ՌՈՒՄԱՆԻՈՅ դեսպանատունը հաստատուեցաւ Թաքսիմի կողմը Միւզիւրիս ընտանիքին տանը մէջ։ Դիւաններն ալ նոյն տեղը Խրիսովէրկիի աքարթըմանին առաջին յարկը փոխադրուեցան։

ԱՌՈՂՋԱՊԱՀԱԿԱՆ Խորհուրդը ջնջեց Եգիպտոսի ժամանումներուն դէմ կատարուած բժշկական քննութիւնը։

ԴԱՄԱՍԿՈՍԻ մէջ անցեալ երկուշաբթիէն մինչեւ շաբաթ քոլէրայէ տասը դէպքեր ու տասներկու մահեր պատահեր են։

ՖԻԼԻՊԷԻ բողոքականները ընկերութիւն մը կազմեր են՝ ալքոլականութեան դէմ մաքառելու համար։ Հրապարակախօսութիւնները կը կատարուին՝ ժողովուրդը արբեցութենէ արգիլելու համար։

ՄԱԽՍՈՒՍԷԻ վարչութիւնը որոշեց երկու չոգենաւեր յանձնարարել Գատըգիւղի գիծին համար։

—Մախսուսէի Բլէվնա չոգենաւը ազատելու համար եղած ջանքերը յաջողած չըլլալով, սուզակը եւ նաւաձիգները երէկ Մուտանիայէն Կ. Պոլիս դարձան։

ՄԵԾ ԿՂԶԻԻ ԵՒ ՎԵՐԻՆ ՎՈՍՓՈՐԻ ԿԱԶԻ ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ. — Ինչպէս ծանուցուեցաւ, Մաքսային Խորհուրդին անդամ Բասիխ պէյ եւ ուրիշ անձեր մենաշնորհ խնդրած են Մեծ Կղզիի եւ Վերին Վոսփորի մէջ, Եէնիգիւղէն մինչեւ Մէսարպուրնը փողոցները եւ շէնքերը կազով լուսաւորելու համար։ Ընկերութեան վարչական Խորհուրդին անդամներուն կէսը օսմ. հպատակ պիտի ըլլայ եւ կեդրոնն ալ Կ. Պոլսոյ մէջ։ Քարիւղ եւ կամ աւելի զօրաւոր կազ մը պիտի գործածուի։ Ընկերութիւնը նաեւ պիտի կրնայ կազը իբրեւ շարժիչ ոյժ գործածել։ Խնդրարկուները երկու հարիւր ոսկի Օսմ. Պանքան աւանդ պիտի ձգեն՝ իբրեւ երաշխաւորութեան գումար։ Շինութիւնները, յատակագիծերու վաւերացումէն երեք ամիս ետքը սկսելով, քսան ամսէն պիտի աւարտին։ Եթէ ընդունելի պատճառով մը չաւարտին, կայս. կառավարութիւնը պիտի գրաւէ երաշխաւորութեան գումարը, գործարանները ու շինութիւնները։ Ընկերութիւնը ամէն պարագայի մէջ ենթակայ պիտի ըլլայ կայս. կառավարութեան օրէնքներուն։ Կազին մէկ խորանարդ մեթրը մէկ ղրուշի պիտի ծախուի հասարակութեան եւ երեսուն փարա ալ մզկիթներու, զօրանոցներու եւ եկեղեցիներու։ Թաղապետութեան կողմէ ցոյց տրուելիք տեղեր երեսուն լապտերներ պիտի հաստատէ ձրիաբար, մինչեւ որ աւարտի իր պայմանաժամը։ Ատոնցմէ զատ, Թաղապետութիւնը 500 լապտերներու իւրաքանչիւրին համար տարեկան 15 մէճիտիէ պիտի հատուցանէ. այդ թիւէն աւելիին համար՝ այսինքն 500էն 1000, տասներկուքուկէս մէճիտիէ եւ անկէ աւելիին համար ալ տասը մէճիտիէ։ Ընկերութիւնը տարեկան տասնական ոսկի պիտի տայ Տարիւշշէֆագային, Համազգային Անկելանոցին եւ Տարիւլէյթամին։ Խնդիրը կը քննուի Պետական Խորհուրդին մէջ։

ՅՈՒՆԱՑ Ս. Պատրիարքը չքադրամ մը հաստատեց եւ առաջին անգամ տըւաւ Պրուսայի մետրապոլիտ Տ. Նաթանայէլի որ, իբրեւ Պատրիարքական Տեղապահ, նախագահեց պատրիարքական վերջին ընտրութեան։ Շքադրամը արծաթէ է՝ ոսկեզօծուած։ Մէկ կողմը կայ պատրիարքական արծիւը, 1878 թուականը (Տ. Եոաքիմ Գ.ի առաջին պատրիարքութեան տարին) եւ Սաղմոսի սա խօսքը.— «Տէր զօրութիւն իմ եւ ապաւէն իմ։» Միւս կողմն ալ Տ. Եոաքիմ Գ.ի անուան սկզբնատառերը, Պատրիարքին խոյրը եւ «Աստուած ընդ մեզ» նշանաբանը։

ՅՈՅՆ ԲԱՐԵՐԱՐՆԵՐ. — Հինգ տարի առաջ Կ. Պոլսոյ մէջ մեռած Եօրկիատիի կտակին խնդիրը վերջնականապէս կարգադրուեցաւ։ Այդ անձը յունական զանազան հաստատութեանց կտակած էր իր ամբողջ հարստութիւնը՝ հարիւր հազար ոսկի։ Հելլէն հպատակ ըլլալու մասին խնդիր յարուցուած էր։ Բ. Դուռը վաւերացուց այդ անձին հելլենական հպատակ ըլլալը։

ԵԳԻՊՏՈՍԻ Խտիվը որոշեց ապարանք մը շինել Բոռ-Սայիտի մէջ, ջրանցքը մեծցնելու եւ երկաթուղիի գիծը ընդարձակելու աշխատութիւնները աւարտելուն պէս։ Այդ նպատակով գետին մը գնուած է Լէսէպսի արձանին մօտ։

— Եգիպտոսի մաքսատանց հասոյթը 228,719 ոսկի եղած է մարտ ամսուն։

ԲԵՐԱՅԻ մէջ, կ'ըսեն Թուրք լրագիրները, քանի մը օր առաջ, Լոնտոն գարեջրատունը պիտի կնքուէր, վասն զի վարձակալը սնանկ հռչակուած էր՝ պահանջատէրերէն Պ. Բաղմիր Թալասոյի դիմումին վրայ։ Այս վերջնոյն սպասաւորներէն մէկը գինիներու մթերանոցը քննելու համար ներս մտած ըլլալով, ժամանակ չէ ունեցեր դուրս ելլելու, որով գարեջրատունը կնքուած ատեն ներսը մնացեր է։ Թէեւ սկսեր է պոռալ, բայց ձայնը չէ իմացուեր, որով ստիպուեր է նոյն գիշերը հոն անցընել։

ՀՐԴԵՀ. — Այս առտու ժամ 11½ին Պոլսոյ Բիւյիւք Բազար Թաղը քարուկիր տունէ մը հրդեհ ծագելով, երկու սենեակներ այրեցան։

Լաւ մարսելու համար, կերակուրը լաւ ծամելու է եւ այդ բանին համար աղէկ ակռաներ ունենալու է զորս լաւ վիճակի մէջ կրնանք պահել Օտոլի ամենօրեայ գործածութեամբ։ 150.—

ՏԵՂԱՓՈԽՈՒԹԻՒՆ

Պալճան ապահովագրական Ընկերութեան գրասենեակները մարտ 1/14էն փոխադրուած են Ղալաթա, Թահթապուն խանի առաջին յարկը, Վոյվոտա փողոց, Օսմ. Կայս. Պանքային դիմաց։ 17—20

ՊԱՏՐԻԱՐՔԱՐԱՆԷՆ ԼՈՒՐԵՐ

ՊԱՇՏՕՆԱԿԱՆ ՅԱՅՏԱՐԱՐՈՒԹԻՒՆ

Ազգային Պատրիարքարանի

Ամեն. Ս. Պատրիարք Հայրը Ս. Զատկի տօնին շնորհաւորութեան պաշտօնական այցելութիւնները պիտի ընդունի նոյն տօնի երկրորդ օրը, երկուշաբթի, ապրիլ 7, ժամը 7ին, Ազգ. Պատրիարքարանի մէջ։

Ահաւասիկ այն Պատրիարքական Շրջաբերականը որով կը ծանուցուին գրաւոր քարոզներու համար հաստատուած մրցման պայմաններն ու մանրամասնութիւնները.—

Եկեղեցասէր մի անձնաւորութիւն, նպատակ ունենալով եկեղեցականութեան եւ ժողովրդեան հաւասարապէս օգտակար լինիլ՝ առաջինին քարոզի նիւթը ուսումնասիրելու եւ պատրաստելու առիթ ընծայելով եւ վերջինին ալ քարոզի գիրք մը մատուցանելով, որոշած է գրուած քարոզներու մրցում մը բանալ, եւ ընտրելագոյն քարոզներէ հատոր մը հրատարակել ի պէտս հաւատացելոց։

Մրցման կրնան մասնակցիլ ամէն եկեղեցականք, որք Հայ. ուղղափառ Ս. Եկեղեցւոյ պաշտօնեայ են, եպիսկոպոս, վարդապետ, քահանայ, մինչեւ սարկաւագները, եւ որք դատապարտութեան մը ներքեւ չեն գտնուիր։

Քարոզ գրողները պէտք է ծածկանունով մը նշանակուին կամ ստորագրեն, եւ միանգամայն կնքեալ պահարանի մը մէջ իրենց բուն անունը գրեն, եւ պահարանին վրայ իրենց ընտրած ծածկանունը նշանակեն եւ ի միասին ղրկեն։ Այդ պահարանները պիտի բացուին քննութեանց աւարտելէն յետոյ, եւ հրատարակութեան առթիւ միայն պիտի ծանուցուին հեղինակաց անունները։

Լաւագոյն քարոզները գրողներու համար սահմանուած մրցանակներն են, մէկ առաջին մրցանակ 500 ֆրանք, երկու երկրորդ մրցանակ՝ 200 ֆրանք իւրաքանչիւրը, երեք երրորդ մրցանակ 100 ֆր. իւրաքանչիւրը, չորս չորրորդ մրցանակ 50 ֆրանք իւրաքանչիւրը, եւ վեց հինգերորդ մրցանակ, պարզ գովութեան յիշատակ, որ է տպագրութեան արժանաւորութիւն։

Մրցման քննութիւնները եւ որոշումները եւ բոլոր գործողութիւնները յանձնուած են Ց. Ի. գրական յանձնաժողովոյ, Սրբազան Պատրիարքին Նախագահութեան ներքեւ, որոյ անուան պէտք է յղուին բոլոր գրուած քարոզները, վերոյիշուած բուն անունի եւ ծածկանունի կնքեալ պահարաններուն հետ։ Գրութիւնները պէտք է Պատրիարքարան հասնին յայտարարութեանս թուականէն մինչեւ վեց ամիս լրանալ, այսինքն մինչեւ տարւոյս հոկտեմբեր ամսոյն վերջը։ Իւրաքանչիւր մրցման մասնակցող եկեղեցական՝ կրնայ մէկէ աւելի քարոզներ յղել, բայց երկու մրցանակէ աւելի չի կրնար ստանալ, եթէ աւելի թուով քարոզներ ունենայ ընտիր դատուածներուն մէջ։ Յանձնաժողովոյ եկեղեցական անդամք ալ մրցման չեն կրնար մասնակցիլ։

Քարոզներուն պատրաստութեան մէջ պահուելիք պայմաններն ալ հետեւեալներն են.

1. Քարոզները պիտի գրուին մեզի սովորական եղած կամ Արեւմտեան կոչուած Հայերէն աշխարհաբարով։ Արեւելեան կոչուած աշխարհաբարով գրուածները կրնան ընդունուիլ, բայց հրատարակութեան առթիւ պիտի փոխուին մեր գործածական աշխարհաբարին, Յանձնաժողովոյ հոգածութեամբ։

2. Լեզուն պիտի ըլլայ մաքուր եւ սահուն եւ ժողովրդեան համար դիւրիմաց։

3. Ընդարձակութիւնը պիտի ըլլայ չափաւոր, ոչ շատ համառօտ եւ ոչ շատ երկար, այնպէս որ բարձրաձայն ընթերցումը առնուազն 20, եւ առ առաւելն 40 վայրկեանի չափ տեւէ։

4. Քարոզը ո՛չ թարգմանութիւն պիտի ըլլայ եւ ոչ շատ մերձաւոր հետեւողութիւն, այլ բնագիր գրուած մը։

5. Բնաբանը հարկաւ Ս. Գիրքէն առնուած պիտի ըլլայ, եւ քարոզն ալ Ս. Գիրքի վկայութիւններով զարդարուած։

6. Նիւթը Քրիստոնէական բարոյականին վրայ հիմնուած պիտի ըլլայ եւ միանգամայն Քրիստոնէական կենցաղին օգտակար։

7. Լոկ աշխարհային եւ քաղաքային նիւթեր եւ գրուածներ ընդունելի պիտի չըլլան։

8. Քարոզութեան հոգին աւետարանական վարդապետութեան Հայ. Ս. Եկեղեցւոյ աւանդութեանց համաձայն պէտք է ըլլայ

9. Նիւթի ընտրութիւնը գրողներուն թողուած է, բայց կը խնդրուի որ տարբերութեան եւ նորութեան մտադրութիւն դարձուի, վասն զի միեւնոյն նիւթով եւ նման բովանդակութեամբ քարոզներէն բնական է որ լաւագոյնը միայն ընդունուի, եւ մնացածները մէկ կողմ թողուին։

(Կնիք)

—Բաբերդէն կը հաղորդեն մեզ հետեւեալ լուրերը, մարտ 24 թուականով.

«Ամսոյս 24ին տեղս ժամանեցին Տ. Համազասպ եւ Տ. Մատթէոս վարդապետները, որոնց շաբաթէ մը ի վեր կը սպասէինք, եւ սիրալիր ընդունելութիւն մը գտան տեղացիներէն, մասնաւորապէս Առաջ. Տեղապահ Հօր կողմէն։ Իրենց ժամանման իրիկունը, երկուքն ալ՝ հակառակ ճամբու յոգնութեանց՝ եկեղեցի իջան, ուր՝ Տ. Մատթէոս մասնակցեցաւ եկեղեցական երգեցողութեանց, ապա, Տեղապահ Հօր հրաւիրանօք՝ խօսեցաւ քարոզ մը, բնաբան ընտրելով օրուան աւետարանէն «Սիրեսցես զընկեր քո իբրեւ զանձն քո» որուն չըսենք իմաստասիրական՝ այլ ժողովրդական յաջող ներածութիւնը ըրաւ, համեմելով երբեմն ընտանեկան դիւրահասկնալի օրինակներով։ Ցայորդ առաւօտուն եկեղեցի իջաւ միայն Տ. Մատթէոս հայրը, որ երգելով «Ճանապարհ»ը, չէշտեց իր իրիկուան թողած տպաւորութիւնը։ Ժողովուրդին վրայ երկու վարդապետներուն ձգած տպաւորութիւնը բոլորովին իրարու հակառակ եղաւ։ Մէկը՝ Տ. Մատթէոս, որքան շարժուն, մտախոհ գործօն երեւցաւ, միւսը այնքան լուռ, մտածկոտ եւ ի պատշաճի ժպտուն։ Եւ հազիւ թէ մեկնած էին, զիրենք որակող ածականները սկսան շըրջիլ՝ տեղական սովորութեան համեմատ։

«—Գոհունակութեամբ կը ծանուցանենք որ քաղքիս երիտասարդներէն ոմանք խնդրագիր մը տուին Առաջն. Տեղապահ Հօր՝ Ուսումնասիրաց մարմին մը կազմութեան համար։ Սակայն իրագործումը քիչ մը դժուար կը թուի. վասն զի տեղւոյս հայ համայնքին մեծամասնութիւնը որ աւելի կը նախնտրէ դեգերիլ Բագոսի մեհեանին եւ սրճարաններուն մէջ, անտարբեր աչքով պիտի դիտէ այս ուսումնասիրական ձեռնարկը։ Ինչ որ ալ ըլլայ, սակայն, կը սիրենք հաւատալ թէ փափաքողները, մասնաւորապէս Տ. Արիստակէս Հայրը, որու աջակցութիւնը անհրաժեշտ է, փոխանակ վհատելու երեւցած անտարբերութենէն, պիտի յաջողին մղում տալ անոր»։

—Երէկ Վսեմ. Տօքթ. Խորասանճեան էֆ. հրաւիրուեցաւ Գրիգոր էֆ. Գարակէօզեանի սնարին մօտ եւ խորհրդակցութիւն մը կատարեց զայն դարմանող բըժիշկներուն՝ Տօքթ. Սիմոնօֆի եւ Տօքթ. Յակոբօֆի հետ։ Հիւանդին վիճակը երկիւղալի հանգամանք մը չունի, թէպէտ լեզուն քիչ մը ծանրացած է։

—Ախալցխայի Ս. Փրկիչ եկեղեցւոյ կալուածներու գործի քննութիւնը մէկ շաբաթ առաջ տեղի ունեցեր է Թիֆլիսի դատաստանական պաշտօնատան մէջ։ Այդ կալուածները կը կազմեն ութը գիւղեր 400,000 րուպլի արժողութեամբ։ Ուսումնարանական շրջանի Հոգաբարձուն գրաւած էր յիշեալ կալուածները, իբրեւ սեփականութիւն եկեղեցական – ծխական դպրոցներու։ Թիֆլիսի նահանգական դատարանը, հիմնուելով Թիֆլիզի Հայոց կոնսիստորիայի բողոքին վրայ, ճանչցած էր Հայոց եկեղեցւոյ սեփականութեան իրաւունքը։ Ուսումնարանական շրջանի հոգաբարձուն, անբաւական համարելով այդ վճիռը, վերաքննութեան դիմած էր. այդ դատավարութիւնն է որ մէկ շաբաթ առաջ տեղի ունեցեր է։

—Վանէն կը հաղորդեն թէ Տիկին Վէրժինի Պ. Կիւլպէնկեան հոգւոյն համար հոգեհանգիստ կատարուեր է տեղւոյն Ս. Յակոբ եկեղեցւոյն մէջ, ի ներկայութեան խուռն բազմութեան։ Ներկայ գտնուեր են նաեւ Երամեան վարժարանի բարձրագոյն կարգի աշակերտները ու նոյն եկեղեցւոյ Ս. Ղուկասեան վարժարանի ամբողջ ուսանողները։ Պատարագէն վերջը թափօրը առաջնորդուեր է վարժարան, ուր պարզ հանդէս մը տեղի ունեցեր է։ Համբարձում էֆ. Երամեան բանախօսութիւն մը արտասաներ է, ի վեր հանելով Կիւլպէնկեանց եւ մասնաւորաբար Տիկին Վերժինիի բարեսէր ոգին։ Այս առթիւ կարդացուեր են նաեւ թերթերուն մէջ Կիւլպէնկեաններու մասին գրուած գլխաւոր յօդուածները։

Ս. ՓՐԿՉԵԱՆ ՀԻՒԱՆԴԱՆՈՑ

Յառաջիկայ Ս. Յարութեան տօնի առթիւ մրմանց այցելութեան պարտականութենէ զերծ մնալու համար ի նպաստ Ս. Փ. Հիւանդանոցի մէկ կամ մէկէ աւելի մէճիտ նուիրել բարեհաճող ազգայնոց ցուցակն է։ Գումար առաջին ցուցակի 2615 ղշ.։ Տեարք՝ Հրանդ Յ. Եսաեան 60, Ռոպէր Նաղըճեան, Նասիպ Խ. Ճէզվէճեան, Գրիգոր Արապեան, Մագսուտ Շահպազ, Ն. Գասպարեան, Եդուարդ Նշաստաճեան, Կ. Պապաեան, Յարութիւն Չրաճեան, Միքայէլ Մամիկոնեան, Ղազարոս Ճէնազեան, Պետրոս Կ. Գազանճեան 40ական, Թ. Կեսարեան 27, Կարապետ Գ. Մալխասեան 25, Միհրան Սէթեան, Հեթում Սէթեան, Ռոսթամ Գ. Ռոսթամեան, Ս. Յ. Աստարճեան, Տիգրան Ումէտեան, Ս. Զպուքճեան, Սեպուհ Տէմիրճեան, Բարսեղ Թէքէեան, Նշան Ղուկասեան, Կարապետ Խոսրովեան, Հմայեակ Խոսրովեան, Ոմն, Թագւոր Արեւեան, Յովհաննէս Պառաւեան, Մագսուտ Սէֆէրեան, Միհրան Միչէլ, Յարութիւն Իսպիրեան, Նշան Հանէսեան, Յովհաննէս Զիրաք Թօբոսեան, Պօղոս Գըլըճեան, Յակոբ Կ. Սաաթճեան, Խաչիկ Ղազարոսեան, Սարգիս Եամէրեան, Գ. Յ. Մելիքեան, Յարութիւն Գօլօլեան, Գէորգ Պօհճալեան, Տիգրան Եէլքէնճեան, Ռուբէն եւ Լեւոն Սէմէրճեան, Տօքթ. Գ. Նահապետեան, Երուանդ Գարաեան, Գէորգ Զարգլեան, Եդուարդ Թիւլպէնտճեան, Արշակ Լութֆեան, Փիլիպպոս Շամլեան, Հէրճայի վաճառատուն, Գրիգոր Պարտիզպանեան, Օգսէն Յ. Քիւրքճեան, Կիրակոս Մալխասեան, Սարգիս Նարլեան 20ական ղրշ. Գումար 3947 ղրուշ։

(Հոգաբարձութիւն)

Այսօրուան Հեռագիրներ

(ԱԺԱՆՍ ՏԸ ՔՈՆՍԹԱՆԹԻՆՈՊԼ)

ՄԱՐՍԻԼԻԱ, 15 ապրիլ.— Նախագահ Պ. Լուպէ, Ալժէ ուղեւորելէ առաջ, իրեն ի պատիւ կազմակերպուած մարմնամարզի հանդէսին ներկայ գտնուելով, յորդորեց նոյն ընկերութեան անդամները որ երկիրը պաշտպանելու մարդեր հասցընեն, վասն զի զինուորական ծառայութեան տեւողութեան զեղչումը անհրաժեշտ կ'ընծայէ ուժովցնել բանակը որ շրջապատուած է Ֆրանսայի համակրութեամբը եւ յօյսերովը։

ՊՐԷՍԹ. — Կաթոլիք համաժողովին գումարման առթիւ հոս հակակղերական արտայայտութիւններ կատարուեցան եւ կռիւներ տեղի ունեցան։

ԱԼԺԷ.—Այսօր կատարուած ծերակուտականներու, երեսփոխաններու, նահանգային ու քաղաքապետական խորհրդականներու գումարումի մը մէջ որոշուեցաւ որ, վերապահելով հանդերձ կուսակալ Պ. Ռըվուալի մեկնումին պատճառը պահելու իրաւունքը՝ Պ. Ռըվուալի որ գաղթավայրին վստահութիւնը կը վայելէ, Ալժէրի, երախտապարտ ըլլալով Պ. Լուպէի ըրած պատւոյն եւ ցոյց տուած բարեացակամութեան համար, անոր անձին մէջ խանդավառութեամբ ողջունէ Ֆրանսան։

ՀՌՈՄ.—Արտաքին գործոց Նախարար Պ. Բրինէթի հոս ժամանեց։

ՆԱՊՈԼԻ.—Երեսփոխան եւ բրաւագէտ Պովիօ մեռաւ։ Ծնած էր Թրանիի մէջ 1831ին։ Նաբոլիի համալսարանին մէջ իրաւաբանական փիլիսոփայութեան ուսուցչութիւն վարած էր։ 1879ին երեսփոխան ընտրուած էր՝ իբրեւ հակակղերական եւ իբրեւ պետ արմատականներու։ Գլխաւորաբար պաշտպանած էր ժողովրդական քուէարկութիւնը եւ երաշխաւորութեան օրէնքներու ջնջումը։ Իրաւաբանական, փիլիսոփայական ու քաղաքական գործեր հրատարակած է որոնց գլխաւորն է Ուօմինի է Թեմբի։

ՊԵԼԿՐԱՏ.— Ալեքսանդր Թագաւորին գահակալութեան տասներորդ տարեդարձին առթիւ, այսօր, հացկերոյթ մը տըրուեցաւ պալատան մէջ։ Նախարարապետ Ձինձար Մարքովիչ զօրավարը բաժակ պարպեց Թագաւորին ու Թագուհիին կենացը։ Ալեքսանդր Թագաւորը պատասխանելով, շնորհակալութիւն յայտնեց եւ Սերպիոյ զարգացման մասին պատմական երկար բանախօսութիւն մը արտասանեց։

ՊԵՐԼԻՆ.—Նօրտ Տոյչէ Ալկէմայնէ Ցայթունկ կ'իմանայ թէ Գերմանիոյ կայսրուհին, բժիշկներու խորհուրդով, ստիպուած է ետ կենալ Վիլհէլմ կայսեր ընկերանալու մտադրութենէն, Իտալիա ուղեւորելուն առթիւ։

ԱԼԺԷ.—Նախագահ Լուպէ հոս ժամանեց։ Նաւահանգիստը գտնուող օտար մարտանաւերը թնդանօթներով ողջունեցին։

ՄԱՐՍԻԼԻԱ.—Խտիվին եղբայրը՝ Մուհամմէտ Ալի փաշա Աղեքսանդրիայէն հոս ժամանեց։

(ԱԺԱՆՍ ՆԱՍԻՕՆԱԼ)

ԱԼԺԷ, 15 ապրիլ. — Պ. Լուպէ հոս ժամանեց կէսօրէն երկու ժամ ետքը։ Օտար հինգ մարտանաւերը ողջունեցին։ Տեսարանը շատ փառայեղ էր։ Նախագահը նաւարանը ցամաք ելաւ։ Նախագահական թափօրը իսկոյն գնաց ձմեռնային պալատը։ Ճամբուն վրայ Պ. Լուպէ խանդավառութեամբ ողջունուեցաւ։ Քաղաքը չքեղապէս զարդարուած է։ Պալատան մէջ կատարուած ընդունելութենէն ետքը, Պ. Լուպէ նախագահեց ուսուցման դաշնակցութեան բացումին։

ՀՌՈՄ.—Ֆրանսայի կրթական Նախարար Պ. Շոմիէ հոս ժամանեց, ուր համակրական բազմաթիւ արտայայտութեանց արժանացաւ։

ՍՈՖԻԱ,—Սօպրանիէն, այսօր, դադրեցուց իր նիստերը։

ԲԱՐԻԶ.— Վերջնապէս որոշուած է որ Պ. Լուպէ փոխադարձ այցելութիւն պիտի տայ Լոնտոնի Էտուարտ Թագաւորին. բայց ինչ որ ալ ըսուի, այս այցելութեան թըւականը որոշուած չէ տակաւին։

—Պ. Միլռան ընտրելի պիտի ներկայանայ Ալժերիոյ կուսակալութեան, իբրեւ յաջորդ Պ. Ռըվուալի։

ՎԻԼՀԷԼՄ Բ. ԲԱՐԻԶԻ ՄԷՋ

Նօրտ Տոյչէ Ալկէմայնէ Ցայթունկ սա տողերը հրատարակած է.

«Տէյլի Մէյլ թղթակցութիւն մը հըրատարակեց Քոբէնհակէն՝ ծանուցանող թէ Վիլհէլմ կայսրը հրաւիրեր է Վալտէմար իշխանուհին որ Պերլին երթայ՝ զինքը տեսնելու։ Իշխանուհին դիտել տուեր է թէ ինք Բարիզ պիտի երթայ։ Վիլհէլմ կայսրը պատասխաներ է. — «Շատ լաւ, Բարիզի մէջ կը տեսնուինք»։ Անգլիական լրագրին թղթակիցը կը յարէ թէ Գերմանիոյ կայսրը մտադիր է Բարիզ երթալ, Տանիմարքայի մէջ գտած բարեկամական ընդունելութենէն քաջալերուած։ Այդ տեղեկութիւնը բոլորովին յերիւրանք մըն է։ Վիլհէլմ կայսրը եւ Վալտէմար իշխանուհին յարաբերութիւնները շատ բարեկամական են, բայց անոնց մէջ բնաւ խօսք եղած չէ Վիլհէլմ կայսեր Բարիզ ուղեւորելուն եւ կամ իշխանուհիին Պերլին երթալուն նկատմամբ։ Սա ստոյգ է թէ Վիլհէլմ կայսրը ժամացոյց մը նուիրած է Վալտէմար իշխանուհիին, իբրեւ փոխարինութիւն անկէ ընդունած մէկ նուէրին։»

Պ. ԼՈՒՊԷ ԼՈՆՏՈՆԻ ՄԷՋ

Նախարարական Իվնինկ Սթանտրտ լրագիրը, սապէս կը խօսի այն զրոյցին վրայ թէ Ֆրանսայի Հանրապետութեան նախագահը, յառաջիկայ ամառ, Անգլիա պիտի այցելէ։

«Աւելորդ է ըսել թէ Պ. Լուպէի այդ մտադրութիւնը, եթէ իրականանայ, մեծ գոհունակութիւն մը պիտի պատճառէ Անգլիոյ ժողովուրդին։ Ատիկա բացառիկ դէպք մը պիտի ըլլայ թէ՛ Անգլիոյ եւ թէ Ֆրանսայի համար, ուր շատ երկար ատենէ ի վեր աւանդական սովորութիւն մը կայ թէ նախագահը չի հեռանար ֆրանսական հողէն։ Անգլիոյ ժողովուրդը, սակայն, շատ ուրախ պիտի ըլլայ, եթէ այդ սովորութենէն շեղում մը տեղի ունենայ, որուն նպատակը պիտի ըլլայ շնորհալի կերպով փոխանակել Էտուարտ Թագաւորին Բարիզ կատարելիք ուղեւորութիւնը։»

ՖՐԱՆՍԱ ԵՒ ՎԱՏԻԿԱՆ

Իդալիա կ'իմանայ թէ Ֆրանսայի կառավարութիւնը Վատիկանէն խնդրեր է կարտինալութեան աստիճանին բարձրացընել Հռոմի ֆրանսական վարժարանին տնօրէնը՝ մոնսէնեէօր Տիւշէն, բայց Վատիկան մերժեր է, ըսելով որ Ֆրանսա արդէն կարտինալ մը ունի Հռոմի մէջ՝ մոնսէնեէօր Մաթիէօ։

ՀՆԴԿԱՍՏԱՆ

Մինչեւ հիմայ ապարդիւն մնացին անգլիական կառավարութեան կողմէ Աֆղանիստանի մօտ եղած դիմումները, ազատ արձակելու Եէթ գնդապետը որ սահմանագլխին վրայ հետազօտութիւն մը կատարած ատեն ձերբակալուած էր։ Գնդապետը տակաւին Աֆղաններուն ձեռքը կը գտնուի։

{Էն Առաջ Սա Կարդացէք}

ՀՈՎԱՆՈՑԱՎԱՃԱՌ

ՄԻՀՐԴԱՏ ՀԱՅԿԱԶՆ

Քանի մը հարիւր կամ հազար ղրուշ ծախսելով կը գնէք կամ շինել կու տաք զգեստ, շապիկ, ֆէս եւ գլխարկ՝ վայելելու եւ վայլեցնելու համար։ Աղէկ։ Բայց ի՛նչ օգուտ. եթէ անձրեւի մը բռնուիք ու եթէ հովանոց չունենաք — կամ անձրեւ չանցնող հովանոց մը — ատոնք ամբողջ կը բծաւորին եւ նորութեան շէնքնորհքը չի մնար վրանին։ Ուստի, խնամով շինուած, ձեւաւոր եւ բնաւ անձրեւ չթափանցող ՀՈՎԱՆՈՑ մը գնեցէք Ղալաթիոյ հռչակաւոր հովանոցավաճառ Միհրդատ Հայկազնէն։ Գոհ կը մնաք

ՁԱՆԱՁԱՆ ԼՈՒՐԵՐ

ԵՒՐՈՊԱԿԱՆ ՍԱԿԱՐԱՆ

		ԼՈՆՏՈՆ, 15 Ապրիլ	
Անգլիական Քոնսոլիտէ		91	62
Օսմանեան Ռանթ սէրի Բ.		59	25
» » » Դ. բաց.		29	—
» » » Դ. գոց.		29	—
Օսմանեան Պանքա		13	87
Ռուսական 1890		—	—
Հելլէնական 5 %		41	50
» Մոնոբօլ		43	50
Պուլկարական 1888		91	—
Էժիբսիէն իւնիֆիէ		109	62
օմինիալ		105	50
Թրանսվալ		5	62
Այտին երկաթուղի		12	50
Փոխանակագիր		25	38 ¾
		ԲԱՐԻԶ, 15 Ապրիլ	
Ֆրանս. Ռանթ 3 %		98	55
Օսմ. Քոնս. սէրի Դ. բաց.	Ղրշ.	29	22
Օսմ. Քոնս. սէրի Դ. գոց.	»	29	22
» » » Բ.	»	60	75
» » » Գ.	»	81	47
Օսմ. Կայս. Պանքա	Ֆր.	598	—
Օսմանիէ	»	——	
Րումէլի երկաթուղի	»	126	25
Օսմ. մաքսատուն	»	479	—
Օսմ. Ռէժի	»	366	—
Պրիօրիթէ Թիւրք 4 %	»	——	—
Քրէտի Լիոնէ	»	1084	—
Իտալական Ռանթ	»	——	—
Սպանիական արտաքին	»	87	32
Թրանսվալ	»	144	50
Չէք Լոնտոնի վրայ	»	25	160
Դրամազեղչ	»	144	—
		ՊՐԻՒՍԷԼ, 15 Ապրիլ	
Օսմ. Քոնս. սէրի Դ.		28	92
Րումէլի երկաթուղի		123	25

ՀԱՍՏԱՏԵԱԼ 1852

Ս. ԽԱՉԱՏՈՒՐԵԱՆ ԵՒ ՈՐԴԻ

ԱՄԵՐԻԿԵԱՆ-ԱՏԱՄՆԱԲՈՅԺՔ

396 ՄԵԾ-ՓՈՂՈՑ ԲԵՐԱ 396

ԽԱՆԻ ԳԱՐԵՋՐԱՏԱՆ ՎՐԱՅԻ ՅԱՐԿԸ
(մեծ Զպուքճեանց դէմը)

Նուրբ, ճաշակաւոր եւ դիմացկուն արհեստական ակռաներ կը պատրաստեն, յար եւ նման բնականի, դէմքի ձեւաւորութիւն, բատ տարիքի, ծամողութիւն, եւ ազատ արտասանութիւն երաշխաւորեալ։ Ինչպէս նաեւ կատարելագործեալ աքցաններու միջոցաւ առանց ցաւի ատամնահանութիւն։

Ձմեռները կիրակի օրերն ալ, (մինչեւ կէս օր) ինչպէս նաեւ ամէն օր, (մինչեւ կէս գիշեր) հիւանդ կ'ընդունին։

ՕՍՄ. ՃԱՐՏԱՐԱՐՈՒԵՍՏ

ԸՆՏԻՐ ԿԻՐ ԵՒ ՇԱՂԱԽ

ՇՈԳԵՇԱՐԺ ԳՈՐԾԱՐԱՆ, ԱԹԵՆԻԱ

Լ. ՔԷՕՍԷՕՂԼՈՒ, Կ. ԼԻՆԱՐՏՕ
ԵՒ ԸՆԿ.

Այս կիրը, որուն սպառումը մեծապէս աւելցած է վերջին երկու տարիներուն մէջ, շատ կարեւոր բարւոքում մը կրած է շնորհիւ ճարտարագէտ Պ. Կ. Լինարտոյի, որ գիտական երկար հետազօտութիւններէ յետոյ, յաջողած է գտնել գերազանցապէս խորոլիք կիր մը։ Լաւագոյն արդիւնքներ տուած է այս կիրը, ծովու եւ անուշ ջուրին տակ։ Օտար առաջնակարգ խորոլիք կիրերէն աւելի աղէկ է անվիճելի կերպով։ 200 օսմ. ոսկիի պարգեւ մը պիտի տրուի անոր, որ ապացուցանէ թէ այս կիրը խորոլիք չէ գերազանցապէս։ Երեք պայմաններ կը միացնէ իր մէջ.— Խնայողութիւն, առողջարար հանգամանք, հաստատունութիւն։

Կեդրոնական մթերանոց, Ղալաթա, Քալաֆաթ-Եէրի, թիւ 63, ատաղձավաճառ Պ. Քէօսէօղլու Խարալամպոսի մեծ մթերանոց։ Մասնաճիւղերն են Պոլիս, Քէրէսթէճիլէր, թիւ 394, Գատըգիւղ քարափին վրայ, Եանի Միքայիլի քով, Սամսոն Անտոնօղլու Եղբարք։ 75—105

Eau minérale naturelle
Krondorf
la meilleure
boisson de table et rafraîchissante.

ԿԱՐԵՒՈՐ ԱԶԴ

Ղալաթիա, Եիւքսէք Գալտըրըմ, թիւ 98, Պ. Անդ. Սթամաթիատէսի ծանօթ վաճառատան մէջ կը գտնուին ամէն տեսակ կղպանքներ եւ սամաքիլիտներ, գրասենեակի, սենեակի եւ դարաններու դրանց համար, ինչպէս նաեւ F. Werthim & Cie ջանօթ տան դրամարկղերը։

Նոյն վաճառատան մէջ կը գտնուին նաեւ վերջին դրութեամբ պողպատէ ապահովական գործիքներ, որոնք կղպանքները բանալու համար գործածուած ո եւ է օտար բանալիի կամ գործիքի ներմուծումը կ'արգիլեն։ 6—12

ԱՅՐ, ԿԻՆ, ՏՂԱՅ

Մարդս տենդի հիւանդութենէ վերջը տկար կը մնայ, մանաւանդ տղայ մը։ Թէպէտեւ հարկ չտեսնուի, հիւանդին պէտք է տալ

Հիշերու վրայ ասոր ուշադրութիւն ընել պէտք է։
18

SCOTT'S EMULSION

և տկարութիւնը անմիջապէս և վստահաբար կը փարատէ և կը տեսնուի որ

ՍԿՕԹԻ ԲԱՂԱԴՐՈՒԹԻՒՆ

մարմինը պատող բոլոր տկարութիւններու դէմ ամենամեծ դեղ է։ Արեգական տակ ասոր հաւասար բան մը չկայ, այնպէս կատարեալ կը բժշկէ՝ որ կը կարծուի թէ հիւանդութիւնը կուտէ ու կը կլլէ։

Բոլոր դեղագործները և դեղավաճառները կը ծախեն։

ՄՈՒՉՈՒԱԼ ԼԱՅՖ ԱՊԱՀՈՎԱԳՐԱԿԱՆ ԸՆԿ. ՆԻՒ-ԵՈՐՔԻ

ԱՄԵՐԻԿԵԱՆ ԿԵՆԱՑ ԱՊԱՀՈՎԱԳՐԱԿԱՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ

ՀԱՍՏԱՏԵԱԼ 1843ին

Պահեստի գումար ՄԷԿ ՄԻԼԻԱՐ 687 ՄԻԼԻՈՆ Ֆրանք

Ապահովագրական ամէն կարելի դրութիւնները կը գործադրէ. խառն ապահովագրութիւն, ամբողջ կեանք, զաւակաց դրամագլուխ, ցմահ եկամուտ, եւայլն

Մուչուալ Լայֆի սակագինը և ապահովագրութեան զանազան դրութիւնները չուսումնասիրած մի ապահովագրուիք. — Առատաձեռն պայմաններ, վճարմանց դիւրութիւնք։ Տեղեկութեանց համար դիմել առ Պ. Ֆ. ՀԷՌ, ընդհանուր գործակալ, Խնաեէթ խան, Վօյվօտա փողոց, Ղալաթիա, Կ. Պոլիս։ 579

ՍԻՌՕ ՏԸ ՌԷՖՕՌ ԻՕՏԷ

ԳՐԻՄՕ ԵՒ ԸՆԿ.

SIROP de RAIFORT IODÉ

Բժիշկներուն կողմէ յանձնարարուած՝ Սեւ Անթիսքօռպիւթիքի և Մօռիւ ձկան իւղին տեղ՝ աւշականութեան, տժգոյն ու տկարակազմ տղայոց մորթի փշտիկներուն դէմ. ինչպէս նաև միզի գնտիկները հալեցնելու և ախորժակը բանալու համար։

Փարիզ, 8. Վիվիէն փողոց և բոլոր դեղարանոց մէջ A.

ՕՍՄ. ԿԱՅՍ. ՊԱՆՔԱ

ԱՆԱՆՈՒՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ
10,000,000 ՕՍՄ. ՈՍԿԻ ԴՐԱՄԱԳԼԽՈՎ

ԿԵԴՐՈՆԱՏԵՂԻ՝	Ղալաթիա
ԳՈՐԾԱԿԱԼՈՒԹԻՒՆ՝	Պոլիս, ԵԷնի ճամի
ՄԱՍՆԱՃԻՒՂ՝	Բերա, Շիտակ ճամբան Թ. 347

ԳԼԽԱՒՈՐ ԳՈՐԾԱԿԱԼՈՒԹԻՒՆՆԵՐ
ԼՈՆՏՈՆԻ ԵՒ ԲԱՐԻԶԻ ՄԷՋ

ՄԱՍՆԱՃԻՒՂԵՐ

Ատալիա, Ատանա, Այտըն, Աֆիօն-Գարահիսար, Հալէպ, Աղեքսանդրիա, Իզմիր, Էնկիւրի, Պաղտատ, Պէյրութ, Պրուսա, Դամթէմուրի, Դամասկոս, Գոնիա, Լառնագա, Գահիրէ, Մէրսին, Միտիլլի, Ուշագ, Բորդ-Սաիտ, Սելանիկ, Սամսոն, Սըվազ, Իզմիր, Տրապիզոն։

Որոշուած պայմանաժամով կամ ընթացիկ հաշուի (գօնթ-գուրան) փոխառութիւն կ'ընէ, արժեթուղթեր կամ փոխանակագիրներ (բոլիցա) պահեստ առնելով։

Փոխանակագիրներ կը զեղչէ։ Թուրքիոյ եւ օտար երկիրներու գլխաւոր քաղաքներուն վրայ փոխանակագիրներ, չէքեր, վարկագիրներ ու հեռագրական օրտիններ կուտայ։

Ընթացիկ հաշիւներ կը բանայ, արժեթուղթեր եւ արժեքաւոր առարկաներ կ'ընդունի ու կը պահէ։

Թուրքիոյ եւ արտասահմանի մէջ կըտրոններ եւ փոխանակագիրներ կը գանձէ, սակարանական հրամաններ կը գործադրէ, զանազան տեսակ դրամներ կը փոխէ, կ'առնէ ու կը ծախէ։

Օսմ. Պանքան հետեւեալ պայմաններով եւ տոկոսներով դրամ պահեստի կ'ընդունի.—

2 տարի պայմանաժամով պահեստի համար տարեկան 100ին 3 ու կէս տոկոս կուտայ. մէկ տարի պայմանաժամով պահեստի համար՝ տարեկան 100ին երեք։ 6 ամիս պայմանաժամով պահեստի համար տարեկան 2 ու հարիւր, 3 ամիս պայմանաժամով պահեստի համար տարեկան 1½ *ու հարիւր։*

Պոլսոյ գործակալութիւնը վերոյիշեալ բոլոր գործառնութիւնները կը ստանձնէ, եւ ասկէ զատ ապրանքներու վրայ փոխառութիւններ կ'ընէ եւ գօնսինեասիօնով եւ ազատ տեղողութեամբ ապրանքներ աւանդ կ'ընդունի։

Բերայի մասնաճիւղը նմանապէս կը կատարէ Պանքային վերոյիշեալ բոլոր գործառնութիւնները (բացի ապրանքներու վրայ կատարուածներէն), եւ ամիջապէս յանձնելու պայմանաւ կը գնէ եւ կը ծախէ զանազան վիճակահանութեանց արժեթուղթեր, ինչպէս Վիլ տը Բարիի, Րումէլիի երկաթուղեաց, Հելլենական կամ Բանամայի վիճակահանութեան արժեթուղթեր եւլն. եւլն.։ Պոլսոյ գործակալութիւնը եւ Պերայի մասնաճիւղը կը ծախեն նաեւ Րումէլի Երկաթուղեաց արժեթուղթերու բրօնեները եւ Օսմ. Պանքային Թուրքիոյ մէջ հաստատուած միւս բոլոր գործակալութիւններուն նման կ'ընդունին տարեկան 2% *տոկոսով մինչեւ 100 օսմ. ոսկի, ընթացիկ հաշիւ բանալով։*

Օսմ. Պանքան 3½ % *ֆրանսական եւ* 3% *գերմանական Ռանթերու փոխարէն գումարներ փոխ կուտայ, պզտիկ ընթացիկ հաշիւի դրութեամբ. յիշեալ Ռանթերը պահեստի դրուած արժեթուղթերու յատուկ տուփէին մէջ կը պահուին։ Պահեստի դրուածներու քանակին աւելնալուն համեմատութեամբ, եղած փոխառութիւնն ալ հետզհետէ կ'աւելնայ։*

ԱՊԱՌԻԿ ՎԱՃԱՌԱՏՈՒՆ

Կահաւորման յատուկ ամէն տեսակ ապրանաց

Ղալաթիա, Թիւնէլին քովը, Մէրթէպանի փողոց
Իզզէթ Փաշա Խանի կից, Թիւ 16

Նոր հաստատուած սոյն մթերանոցներուն մէջ կը գտնուին անգլիական գորգեր, տոքումա եւ Թաւշեայ գորգեր, «քէչէ»ներ, «Թիւլ» վարագոյրներ, աղոռներ, քորնիշներ, գետնի մուշամբաներ եւ զանազան տեսակներով ձոխ կերպասներ, մահճակալներ, աթոռներ ու հայելիներ։ Կը վաճառուի յարգոյ հասարակութեան շատ դիւրամատչելի պայմաններով,
ԱՄՍԱԿԱՆ ՎՃԱՐՄՈՒՆՔՈՎ

635 ՎԵՐՋՆԱԿԱՆ ԳԻՆ

ԸՆԴՀ. ԱՊԱՀՈՎԱԳՐՈՒԹԵԱՆՑ

ՀՈՒՆԳԱՐԱԿԱՆ ԱՌԱՋՆԱԿԱՐԳ ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ

Հիմնեալ 1857ին Արքայական հրովարտակով, կեդրոնատեղի Ընկ. Բէշթա

ԿԵԱՆՔԻ ՃԻՒՂ

Վճարեալ գումարներ	Երաշխաւորութեան գումարներ	Ապահովագրեալ գումարներ
332 միլիոն ֆրանք	114 միլիոն ֆրանք	461,030,390 ֆրանք

Սոյն Ընկերութիւնը կեանքի վրայ կ'ապահովագրէ ամէնէն նպաստաւոր պայմաններով և անմրցելի գիներով։ Ապահովագրութիւն մահուան պարագային, շահաբաժնի մասնակցութեամբ և երաշխաւորուած տոկոսի սակերով։ Ապահովագրութիւն օժիտներու և կենսաթոշակներու համար։

Աւելի ընդարձակ տեղեկութեանց համար դիմել Ընկերութեան գրասենեակը Պոլիս, Կարնաթան խան։ Ընկերութեան մասին դիմել Օսմ. Կայս. Պանքայի

Ընդհանուր գործակալ ամբողջ Թուրքիոյ համար
747 83—104 ՈՐԴԻՔ ՆԻՍԻՄ ՊԱՐՆԱԹԱՆԻ

ERNEST GLAVANY

ԴՐԱՄԱՏՈՒՆ ԷՌՆԷՍԹ ԿԼԱՎԱՆԻ

ՂԱԼԱԹԻԱ, ՕՍՄԱՆԵԱՆ ՊԱՆՔԱՅԻ ԿԱՐԳԸ, ՑԱԿՈԲԵԱՆ ԽԱՆ

Սոյն դրամատունը կը վաճառէ ամէն տեսակ 'արժեթուղթեր' իրենց գինին համեմատութեամբ՝ ամսական 20 ղրշ.էն մինչեւ 100 ղրշ. որոշեալ գումարի մը վճարմամբ։ Դրամատունը առաջ քաշուած վիճակահանութեանց թիւերը նայելու և շահուած պարգեւները գանձելու համար՝ ամէն կերպ դիւրութիւն ցոյց կուտայ։

Գնողները երբ առաջին վճարումը ընեն, իրենց մուրհակ մը կը տրուի մեր կողմէ ստորագրուած և դրոշմուած։ Ասկէ զատ արժեթուղթին թիւը ցոյց տուող ուրիշ ծանուցագիր մըն ալ կը տրուի, և գնողը նոյն առենէն իսկ ամէն վիճակահանութեանց մասնակցելու իրաւունք ունենալով, շահածը ամբողջապէս կ'առնէ։

Աւելորդ է յայտնել թէ ամէնէն աղքատն անգամ այս դիւրութեամբ կրնայ արժեթուղթի տէր ըլլալ, և յայտնի է որ ամսական 20 ղրշ.ի վճարումը մեծ զոհողութիւն մը չըլլալով և ամէն մարդու դիւրամատչելի ըլլալով, ամէն հաւանականութիւն ունի օր մը շահելու, և եթէ երբեք չշահի ալ, իր վճարումներուն շնորհիւ, յառաջիկային արժեթուղթի տէր պիտի ըլլայ, որ իրեն համար շահաւոր մըն է։

ԹՈՄԱՍ ՈՒԻԼՍԸՆ

ԱՌԱՋԻՆ ԿԱՐԳԻ ՇՈԳԵՆԱՒՔ

Ընդմէջ Հըլի, Կ. Պոլսոյ եւ Օտեսայի

Անուանք	Թոնօ	Անուանք	Թոնօ	Անուանք	Թոնօ	Անուանք	Թոնօ	Անուանք	Թոնօ
Ալպանօ	1069	Գօմօ	1497	Կօզօ	1011	Մալմօ	724	Րօզարիօ	186
Ալէքթօ	3607	Գօնկօ	2906	Կրօտնօ	1695	Մարէնկօ	2273	Սաբֆօ	1113
Անճէլօ	1541	Գօրսօ	895	Հիրօ	775	Մարդէլլօ	3709	Ծիրիօ	1735
Արիոսդօ	2274	Տիտօ	4311	Հիտալկօ	1581	Միքատօ	3557	Սիլվիօ	1193
Պասանօ	1822	Տօմինօ	937	Հինտու	3720	Միլօ	1057	Սրէբօ	1200
Պորտինօ	1264	Տուրօ	2383	Հօրաղիօ	3600	Մօնդէպէլլօ	1735	Թասսօ	1328
Պրավօ	1076	Տրաքօ	1713	Հումպէր	595	Մուրիլլօ	2419	Թ. Ուիլսըն	1546
Պրիւնօ	841	Տինամօ	504	Իակօ	2354	Նէրօ	1083	Թօրիօ	3827
Պըֆֆալօ	4431	Էպրօ	2464	Իտահօ	5540	Օթիօ	4100	Թօլէտօ	1470
Գէյրօ	1671	Էլտօրատօ	1520	Ժիւնօ	1080	Օնթարիօ	4036	Թօրրիտօ	487
Գալիբսօ	1837	Էրաքօ	1841	Քլէսօ	1053	Օրլանտօ	1535	Ուրպինօ	2429
Գամէօ	1244	Ֆիտօ	954	Քօլբինօ	2307	Բալէրմօ	1637	Վասքօ	1914
Գազօ	1094	Ֆինլանտ	1828	Քօվնօ	1700	Բօլօ	510	Վօլօ	1289
Չիքակօ	2729	Ֆլամինկօ	849	Լէօ	1053	Րիալթօ	2229	Վօլթուրնօ	2396
Սիտէրօ	1831	Ֆրանչիսքօ	4532	Լէբանթօ	2272	Րինալտօ	1663	Խէտօ	1850
Գլիօ	2697	Կալիլէօ	3060	Լիվօրնօ	1643	Րօլլօ	1613	Զէրօ	1200
Գոլօրատօ	4235	Կիդանօ	1243	Լօրէնցօ	3191	Րօմէօ	1789		

Միֆասօ շոգենաւը, նաւապետ Ուօրա, ընդհանուր վաճառքով Հըլէն հոս հասած է։

Ալիֆրօ շոգենաւը, նաւապետ Պինկամ, ընդհանուր վաճառքով Հըլէն հոս հասած է,

Իպրօ շոգենաւը, նաւապետ Ուէսթքօթ, ընդհանուր վաճառքով Հըլէն հոս կը սպասուի ամսոյս 11ին։

Քլարօ շոգենաւը, նաւապետ Պէլտինկ, ընդհանուր վաճառքով Հըլէն հոս կը սպասուի ամսոյս 20ին։

Քլիօ շոգենաւը. նաւապետ Եընկ ընդհանուր վաճառքով Հըլէն հոս կը սպասուի ամսոյս 30ին։

Քասքէլլօ շոգենաւը, նաւապետ Կրէշամ, ամսոյս 23ին Նիւ Եօրքէն ընդհանուր վաճառքով հոս կը սպասուի։

Դիմել առ գործակալս Ֆ. ՀԻԼՖ ԷՆՐԻՔՕՏ
Թիւ 22—24 Քիւչիւք Միլլէթ խան Ղալաթիա 377

ՏԵՂԱՓՈԽՈՒԹԻՒՆ

ԻՒՆԻՈՆ Ապահովագրական Ընկերութեան Տնօրէնութիւնը 1/14 մարտէն սկսեալ իր գրասենեակները փոխադրած Կ. Պոլիս, Սուլթան Համամ, Նորաշէն Քաթըրճի օղլու բասաժը։ 22—20

ՇՈԳԵՆԱՒԱՑԻՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ ՄԱՐՈՔԵԱՆ ԵՒ ՀԱՅԵԿԱԿԱՆ

Ն. ԲԱՔԷ ԵՒ ԸՆԿ.

ՍՊԱՍՈՒԱԾ ՇՈԳԵՆԱՒՆԵՐ

Ապրիլ 21ին Անադոլի, *Մարսիլիայէն։*
» 27ին Սիռֆասի, *Անուերսէն*

ՄԵԿՆՈՒՄՆԵՐ

Ապրիլ 22ին Անադոլի, *Սամսոն Տրապիզոն, Պաթում և Նովօրոսիսք*
» 28ին Սիռֆասի, *ուղ. Մարսիլիա։*

Տոմսեր ուղղակի Բարիզի համար։
Առաջին կարգի 245 Ֆրանք. Բ. կարգի 175 *Ֆրանք. Տեղեկութեանց համար դիմել Գործակալին Թօփ Հանէ Քարաքէօյ վրայ.* 516 Թ. ՌԸՊՈՒԼ

ՔԻՒՆԱՐՏ CUNARD

ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ ՇՈԳԵՆԱՒԱՑԻՆ

Ամիսը երկու անգամ կը բանին Լիվրբուլի եւ Արեւելից միջեւ

Անուանք	Թոնօ	Անուանք	Թոնօ
Իվէրնիա	18900	Սիլվանիա	5598
Սաքսոնիա	18900	Քաթալոնիա	4841
Լուքանիա	12950	Վէրլա	3229
Քամբանիա	12950	Բավիա	2945
Ուլթոնիա	8845	Թիբրիա	2936
Ումպրիա	8128	Սիբրիա	2935
Էթրուրիա	8120	Սամարիա	2558
Սէրվիա	7392	Ալէբբօ	2181
Ուլանիա	7269	Շէրպուրկ	161

Դիմել առ ՃՈԼԻ և ՍԻԿԸՐ
Joly et Seagor
Մէյմէնէթլի խան, Թիւ 6, 7, 8, Ղալաթիա, Քարա Մուսթաֆա փողոց։ 255

ՄՈՍ

ՇՈԳԵՆԱՒԱՑԻՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ

Լիվրբուլի, Պորտոյի, Միջերկրականի եւ Սեւ Ծովի միջեւ բանող շոգենաւք։

Անուանք	Թոնօ	Անուանք	Թոնօ
Ռամսէս	3000	Թիպս	2500
Անպիս	3000	Նէբթիս	2400
Թէյպըր	3000	Օսայրիս	2250
Քեանոբուս	3000	Բէրա	2250
Ֆարոս	3000	Սֆինքս	2000
Օսմանլի	3000	Կասքրնի	1500
Մարիօթիս	2500	Կիւլէտ	1500

Դիմել առ Ժ. Վ. ՈՒԻԹՈՂ և ԸՆԿ.
Ուիթոլ խան
ՃԷՅՄՍ ՄՈՍ և ԸՆԿ.
194 31, *Ճէյմս Սդրիթ Լիվրբուլ։*

ՌՕՍԻԱ

ԱՊԱՀՈՎԱԳՐԱԿԱՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ

ՌՈՒՍԻՈՅ ԿԱՅՍԵՐ 1881Ի ՀՐԱՄԱՆԱԳՐՈՎ ԱՐՏՕՆՈՒԱԾ

Ընկերութեան կեդրոնատեղին, Պետերսպուրկ

Ընկերութիւնը խիստ նպաստաւոր պայմաններով ապահովագրութիւններ կը կատարէ ընդդէմ հրդեհի, ամէն տեսակ արկածներու, ճամբորդութեան պատահարներու, երկաթուղիի ու շոգենաւի մէջ, ապրանքներու փոխադրութեան ու նաւերու սառոյցէ խորտակուելուն դէմ, ինչպէս նաեւ կեանքի վրայ, ամէն կարգի պայմաններով։

Ընկերութեան դրամագլուխը, ամբողջապէս վճարուած	10,666,667 ֆր.
Երաշխաւորութեան գումար	122,000,000 »
Ապահովագրեալներուն վճարուած գումար	249,400,000 »
1901 *տարուան մէջ գանձուած ապահովագրին ու տոկոս*	54,000,000 »

Ընդհանուր տնօրէն
Ա. ՀԻՒՐՄԻՒԶ

Ընդհ. գործակալ Թուրքիոյ համար
ԹԷՈՏՈՐ ՌԷՊՊԷՆ

Ընդարձակ մանրամասնութեանց համար դիմել, Ղալաթիա, քարափին վրայ, հին մաքսատան տեղը, գործակալութեան գրասենեակը։ 524

ՈՍԿԵՐԻՉ ԳՈՒԻՍԹՕՖԼ

ՍԵՂԱՆԻ ՍՊԱՍՆԵՐ

ԳՈՐԾԱՐԱՆ ՓԱՐԻԶԻ ՄԷՋ	ՊԱՀԱՆՋԵԼ ԳՈՐԾԱՐԱՆԻՆ ՄԱՐԳԱՆ	Կրկին արծաթազօծում
56, Ռիւ տը Պոնտի		բոլոր առարկաներու
Ապրանքներու ցանկին	Եւ Գուիսթօֆլ անունը	Ապրանքներու ցանկին
առաքումը ձրի	ամբողջ գրերով	առաքումը ձրի

Կը վաճառուի Կ. ՊՈԼԻՍ, գլխաւոր վաճառատանց մէջ. ԻԶՄԻՐ՝ Ս Ժօրժիատէս, 47, Ռիւ Ֆրանք. ՍԵԼԱՆԻԿ՝ Բէք Լամ վաճառատուն, ՊԷՅՐՈՒԹ՝ Մէլքի և Մանասէ,

ԼԱՒԱԳՈՅՆ ՄԱՔՐՈՂԱԿԱՆԸ

HUNYADI JANOS

Անմիջական, ապահով եւ դիւրին կերպով կ'ազդէ
Տիեզերահռչակ ճամբաւ

ԶԳՈՒՇԱՆԱԼ ԿԵՂԾԵՐԷՆ

Պահանջելու է հետեւեալ անունը պարունակող պիտակով շիշեր

ANDREAS SAXLEHNER

Կը ծախուի գլխաւոր դեղավաճառներուն և դեղագործներուն քով։ 387

COMP RUSSE

Navigation à Vapeur et de Commerce

ՌՈՒՍԱԿԱՆ ՇՈԳԵՆԱՒԱՑԻՆ
ԵՒ ԱՌԵՒՏՐԱԿԱՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ

Շաբաթուան Նրբեւեկութիւններ

Դշ.	1/14	Օտէսա ժամը 4ին յետ միջօրէի
Դշ.	2/15	Իզմիր, Բիրէ, Աղեքսանդրիա ժամը 10ին միջօրէէն առաջ, Տրապիզոն. Թիւն Աղեքսանդրիայէն Բոր-Սաիտ, Եաֆա, Պէյրութ, Թարապուլուս-Շամ.
Դշ.	2/15	Պուրկազ, Վառնա, Օտեսա ժամը 3ին յետ միջօրէի։
Եշ.	3/16	Ինէպօլու, Սինոպ, Սամսոն, Օրտու, Կիրասոն, Տրապիզոն, Ռիզէ, Պաթում ժամը 3ին միջօրէէն առաջ
Եշ.	3/16	Սեվաստաբոլ ժամը 10ին միջօրէէն առաջ։
Ուր.	4/17	Օտէսա ժամը 10ին միջօրէէն առաջ
Շբ.	5/18	Տարտանէլ, Միտիլլի, Իզմիր, Թարապլուս-Շամ, Պէյրութ, Բոր-Սայիտ, Աղեքսանդրիա ժամը յետ միջօրէի։

ՖՐԷՏ. ԼԷՅԼԱՆՏ ԵՒ ԸՆԿ.

ՇՈԳԵՆԱՒԱՑԻՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ

Լիվրբուլի եւ Արեւելից միջեւ բանող շոգ

Անուանք	Թոնօ	Անուանք	Թ
Վիքդորիան	10500	Ֆլավիա	35
Առմէնեան	10500	Էմիրքիրն	35
Քէստրիան	10500	Արրժ.ըն	30
Լանքաստրիան	9000	Ալճէրիան	35
Ֆիլատէլֆիա	9000	Արապիան	35
Գօլօմպիան	8000	Աթէնիան	25
Ճօրճիան	8000	Անտալուզիան	25
Գասդոնիան	8000	Ալզաշիրն	25
Ֆիրճինիան	8000	Լէսպիան	20
Ֆալէրնիան	3700	Մինծօ	90
Վալօնիան	3700	Օբօրթօ	80
Ֆլամինեան	3700	Լիսպօն	80
Յապիան	3500		

Ապրանքի տէրերէն կը խնդրուի իրենց ապրանքը այլուր փոխադրելու կամ Ղալաթիոյ մաքսատունէն հանելու համար իրենց հրահանգը գրկել շոգենաւին ժամանումէն 24 ժամ առաջ։

Աւելի տեղեկութեանց համար դիմել առ ԷՏՎԱՐ ԼԱՖՕՆՏԷՆ
Ղալաթիա, քարափին վրայ մաքսատան հին տեղը
600

Արտօնատէր ՉԱՐԵՀ ԽՈՒՄՈՒՖԵԱՆ

ԱՆԱՏՕԼՈՒԻ ՕՍՄ. ԵՐԿԱԹՈՒՂԻ

Եւթեւեկութիւն կառախումբերու 1903 Մարտ 1 (Ն. Տ.) կիրակի օրէն սկսեալ

ԷՍԿԻ-ՇԷՀԻՐ ԳՕՆԵԱՅԻ ԳԻԾ

ԵՐԹ Կառ. Թ. 222 խառն Առտու Ժ.	Վ.	ԿԱՅԱՐԱՆ			ԴԻՂ Կառ. Թ. 221 խառն Իրկն. Ժ.	Վ.
10	25	մկն.	Էսկի-Շէհիր	ժմ.	1	25
11	7	»	Կէօքճէ Քըլըք	»	12	45
12	5	»	Սապանճը Բունար	»	12	3
12	59	»	Ալայունտ	»	11	7
1	41	»	Չէքիւրլէր	»	10	23
2	41	»	Տէօյէր	»	9	35
3	10	»	Իհսանիյէ	»	8	50
3	34	»	Համամ	»	8	23
3	44	»	Կազլըկէօլ Համամ	»	8	14
4	31	»	Աֆիոն Գարա Հիսար	»	7	43
5	11	»	Պէյլիք Չօպանլար	»	6	50
6	6	»	Չայ	»	6	3
6	51	»	Իսհագլու	»	5	10
7	15	»	Խասսիան	»	4	45
7	46	»	Աք Շէհիր	»	4	23
8	18	»	Ազարի քէօյ	»	3	43
9	—	»	Զավուշճը քէօյ	»	3	5
9	38	»	Իլկին	»	2	33
10	25		ադըն-Խանը	»	1	39
11	20		րայ-Ինի	»	12	57
11	52	»	Մէյտան	»	12	17
12	52	»	Բունար-Պաշը	»	11	12
1	30	ժմ.	Գոնիա	մկն.	10	30
իրկն.					առ.	

ԷՍԿԻ ՇԷՀԻՐԷՆ ԷՆԿԻՒՐԻԻ ԳԻԾ

ԵՐԹ Կառ. Թ. 122 խառն Առտու Ժ.	Վ.	ԿԱՅԱՐԱՆ			ԴԻՂ Կառ. Թ. 121 խառն Իրկն. Ժ.	Վ.
12	—	մկն.	Էսկի Շէհիր	ժմ.	10	—
12	44	»	Աք Պունար	»	9	18
1	24	»	Ալբիւ Քէօյ	»	8	46
2	4	»	Պէյլիք Ախուր	»	7	58
3	9	»	Սարիքէօյ	»	7	1
3	58	»	Պիչէր	»	6	4
4	35	»	Ծասիլէր	»	5	27
5	9	»	Պէյլիք Քէօփրիւ	»	5	—
6	3	»	Պօլաթլը	»	4	16
7	21	»	Մալը Քէօյ	»	2	49
8	15	»	Սէնճան Քէօյ	»	1	47
9	—	ժմ.	Էնկիւրիւ	մկն.	1	—
իրկն.					առ.	

ԱԼԱՅՈՒՆՏԷՆ ՔԻՕԹԱՀԻԱ

ԵՐԹ Կառախումբ Թ. 322 խառն Առտու Ժ.	Վ.	Թ. 324 խառն Իրկն. Ժ.	Վ.	ԿԱՅԱՐԱՆ			ԴԱՐՁ Կառախումբ Թ. 321 խառն Առտու Ժ.	Վ.	Թ. 323 խառն Իրկն. Ժ.	Վ.
1	5	11	15	մկն.	Ալայունտ	ժմ.	12	30	10	35
1	25	11	35	ժմ.	Քէօթահիա	մկն.	12	10	10	15

ՀԱՄԻՏԻԷ—ԱՏԱ-ԲԱԶԱՐ

ԵՐԹ Կառախումբ Թ. Խառն Առտու Ժ.	Վ.	Թ. 425 Խառն Իրիկն. Ժ.	Վ.	ԿԱՅԱՐԱՆ			ԴԱՐՁ Կառախումբ Թ. 426 խառն Առտու Ժ.	Վ.	Թ. խառն Իրիկն. Ժ.	Վ.
		5	27	մկն.	Ատա-Բազար	ժմ.	7	18		
		5	45	ժմ.	Համիտիէ	մկն.	7	—		